

IZVJEŠTAJ

O FINANSIJSKOJ REVIZIJI UPRAVE ZA INDIREKTNO OPOREZIVANJE BOSNE I HERCEGOVINE ZA 2015. GODINU

Broj: 01/02/03-07-16-1-751/16

Sarajevo, mart 2016. godine

SADRŽAJ

I	MIŠLJENJE REVIZORA	2
II	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI	5
	1. Uvod.....	5
	2. Postupanje po ranijim preporukama.....	5
	3. Sistem internih kontrola.....	6
	<i>Interna revizija</i>	7
	4. Budžet.....	9
	5. Planiranje i izvještavanje o radu.....	10
	6. Pregled rashoda budžeta	11
	6.1. Tekući izdaci	11
	6.2. Kapitalni izdaci.....	20
	7. Bilans stanja.....	22
	8. Javne nabavke	24
	9. Prihodi.....	33
	10. Ostalo.....	34
	10.1 Upravni odbor Uprave za indirektno oporezivanje	34
	10.3 Problematika oduzete robe	36
	10.4. Prinudna naplata.....	37
	10.5. Sudski sporovi	38
	11. Korespondencija	40
III	PRILOG	41
	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI I IZJAVA O ODGOVORNOSTIMA	41
	Pregled rashoda budžeta za 2015. godinu	
	Bilans stanja na 31.12.2015. godine	
	Izjava o odgovornostima rukovodstva	

I MIŠLJENJE REVIZORA

Uvod

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja (bilanse stanja, pregleda prihoda, primitaka i finansiranja, pregleda rashoda budžeta po ekonomskim kategorijama, posebnih podataka o plaćama i broju zaposlenih, pregleda dinamike zapošljavanja, pregleda stalnih sredstava u obliku stvari i prava, pregleda kapitalnih ulaganja i analizu izvršenja budžeta – tekstualni dio) u **Upravi za indirektno oporezivanje Bosne i Hercegovine** (u daljem tekstu: Uprava) za godinu koja se završava 31. decembra 2015. godine. Pored finansijskih izvještaja, predmet revizije bila je i usklađenost poslovanja Uprave s odgovarajućim zakonima i propisima koji imaju uticaja na finansijske izvještaje za 2015. godinu.

Odgovornost rukovodstva

Rukovodstvo Uprave je odgovorno za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja, tj. Zakonom o finansiranju institucija BiH, Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija BiH i Pravilnikom o računovodstvu s računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH. Ova odgovornost uključuje i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže značajne pogrešne iskaze uslijed prijevare ili greške.

Pored odgovornosti za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo Uprave je odgovorno za poslovanje u skladu sa Zakonom o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za tekuću fiskalnu godinu, Zakonom o plaćama i naknadama u institucijama BiH, Zakonom o javnim nabavkama i drugim odgovarajućim zakonima i propisima i potvrđuje da je tokom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje sredstava odobrenih budžetom institucije za ostvarivanje utvrđenih ciljeva te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost izraziti mišljenje o finansijskim izvještajima na osnovu revizije. Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija BiH i primjenjivim Okvirom međunarodnih standarda vrhovnih revizionih institucija (ISSAI). Ovi standardi zahtijevaju da postupamo u skladu s etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže značajne pogrešne iskaze. Revizija uključuje obavljanje postupaka u cilju pribavljanja revizionih dokaza o iznosima i objavama u finansijskim izvještajima. Izbor postupka je zasnovan na prosudbi revizora, uključujući procjenu rizika značajnog pogrešnog prikazivanja u finansijskim izvještajima uslijed prijevare ili greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u cilju osmišljavanja revizionih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u svrhu izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola. Revizija također ocjenjuje finansijsko upravljanje, funkciju interne revizije i sistem internih kontrola.

Pored odgovornosti za izražavanje mišljenja o finansijskim izvještajima, naša odgovornost je izražavanje mišljenja o tome jesu li finansijske transakcije i informacije, po svim bitnim pitanjima, usaglašene s odgovarajućim zakonima i drugim propisima. Ova

odgovornost uključuje obavljanje procedura kako bismo dobili revizijske dokaze o tome koriste li se sredstva za odgovarajuće namjene koje su određene zakonom i propisom. Ove procedure uključuju procjenu rizika od značajnih neslaganja sa zakonima i drugim propisima.

Napominjemo kako predmetom revizije nije bio način prikupljanja i raspodjele sredstava sa Jedinstvenog računa, kao ni način vršenja povrata PDV-a poreznim obveznicima.

Mišljenje

Vjerujemo da su pribavljeni revizijski dokazi dovoljni i odgovarajući i da osiguravaju osnovu za naše mišljenje.

Osnova za mišljenje s rezervom u pogledu usklađenosti

- Prekoračen je odobreni broj zaposlenih u Upravi, utvrđen Zakonom o budžetu za 2015. godinu. Upošljavanje tokom 2015. je bilo netransparentno, a nije implementiran niti Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji Uprave (tačka 6.1. Izvještaja – Tekući izdaci).

Prema našem mišljenju:

- Finansijski izvještaji Uprave prikazuju fer i istinito, po svim bitnim pitanjima, stanje imovine i obaveza, prihoda i rashoda na 31.12.2015. godine i izvršenje budžeta za godinu koja se završila na navedeni datum u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.
- Aktivnosti, finansijske transakcije i informacije prikazane u finansijskim izvještajima Uprave u toku 2015. godine bile su u svim značajnim aspektima usklađene sa odgovarajućim zakonima i drugim propisima, osim za moguće efekte koji su navedeni u Osnovi za mišljenje s rezervom.

Skretanje pažnje

Ne izražavajući dalju rezervu na dato mišljenje, skrećemo pažnju na:

- slabosti i propuste u postupku primjene Zakona o javnim nabavkama na način kako je konstatovano u tački 8. Izvještaja;
- neriješeno pitanje oduzete robe u carinskom postupku (način postupanja sa oduzetom robom – skladištenje, prodaja, uništenje, doniranje, itd.) – tačka 10.3. Izvještaja;
- slabosti i nedostatke u vezi s funkcionisanjem UO Uprave (neriješen pravni status, neangažovanje eksterne revizije za revidiranje prikupljanja i raspodjele prihoda te neregulisanje pitanja naknada članovima i promatračima u UO Uprave) – tačka 10.1. Izvještaja.

Sarajevo, 08.07.2016. godine

GENERALNI REVIZOR

Dragan Vrankić, v.r.

**ZAMJENIK
GENERALNOG REVIZORA**

Jasmin Pilica, v.r.

**ZAMJENIK
GENERALNOG REVIZORA**

Ranko Krsman, v.r.

II IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. Uvod

Uprava je samostalna upravna organizacija koja za svoj rad putem Upravnog odbora odgovara Vijeću ministara BiH. Uspostavljena je Zakonom o sistemu indirektnog oporezivanja u Bosni i Hercegovini¹. Ovim zakonom definisana je institucionalna i organizaciona osnova za jedinstveni sistem indirektnog oporezivanja u BiH koji će poduprijeti sveukupnu makroekonomsku stabilnost i fiskalnu održivost i pružiti podršku funkcionisanju jedinstvenog ekonomskog prostora u BiH.

Jedinstvenim sistemom indirektnog oporezivanja uspostavlja se sistem naplate prihoda na osnovu indirektnih poreza (uvozne i izvozne dažbine, akcize, porez na dodatu vrijednost i svi drugi porezi zaračunati na robu i usluge, uključujući i porez na promet i cestarine), kao i raspodjela prihoda na osnovu indirektnih poreza prema proračunima Bosne i Hercegovine, Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske i Brčko distrikta BiH. Uprava je organ nadležan za provođenje zakonskih propisa o indirektnom oporezivanju, politike oporezivanja kao i naplatu i raspodjelu indirektnih poreza.

Sjedište Uprave je u Banjoj Luci. Aktivnosti na terenu obavljaju se kroz četiri regionalna centra – Sarajevo, Banja Luka, Mostar i Tuzla te 30 carinskih ispostava i 59 carinskih referata, od čega je 40 putnih graničnih prijelaza, 4 zračna, 8 željezničkih, 3 poštanska granična prijelaza i četiri slobodne zone. Organizacionu strukturu Uprave čini pet sektora i četiri odjela koja čine kabinet direktora.

2. Postupanje po ranijim preporukama

Ured za reviziju institucija BiH (u daljem tekstu: Ured za reviziju) izvršio je finansijsku reviziju Uprave za 2014. godinu o čemu je sačinjen Izvještaj o reviziji te izrazio pozitivno mišljenje sa skretanjem pažnje na nedostatke i propuste sistema javnih nabavki, na potrebu uspostave efikasnog sistema internih kontrola praćenja i kontrola naplate prihoda te potrebu preispitivanja odluke o isplati naknada članovima UO Uprave – pitanje primjerenosti i opravdanosti naknada.

Upravi su date preporuke kojima se sugeriše preduzimanje određenih aktivnosti na unapređenju poslovanja i otklanjanju nepravilnosti u daljem poslovanju. Uprava je dostavila odgovor Uredu za reviziju u skladu s članom 16. stav 3. Zakona o reviziji institucija BiH. Osvrtom na date preporuke u Izvještaju o reviziji za 2014. godinu te sagledavši preduzete aktivnosti, utvrdili smo sljedeće:

- **Realizovane preporuke:**

Realizovana je preporuka vezana za sadržaj specifikacija izvršenih usluga reprezentacije, nastavljen je dalji razvoj uspostave cjelovite funkcije interne revizije, nije bilo isplate avansa po zaključenim ugovorima, izvršena je implementacija, odnosno testna faza implementacije, NCTS sistema, riješeno je pitanje učešća RH vezano za izgradnju mosta preko rijeke Save, uspostavljena je bliža saradnja s entitetskim

¹ "Službeni glasnik BiH", broj: 44/03 i 52/04

poreznim upravama, prikazana je struktura stalnih sredstava prema popisu u odnosu na knjigovodstvenu evidenciju.

- **Preporuke čija je realizacija u toku:**

Isplata naknada članovima i promatračima u UO Uprave u toku 2015. godine nije se promijenila niti su vršene bilo kakve korekcije, s napomenom kako nije bilo isplata u toku 2016. godine u vrijeme vršenja revizije. U maju 2016. donesena su nova zakonska rješenja. Uprava je sačinila Prijedlog pravilnika o ovlaštenjima i ovlaštenim službenim osobama i isti dostavila UO Uprave, tako da do završetka revizije isti nije bio usvojen. Nabavljen je softver za praćenje troškova službenih automobila, preduzimane su određene aktivnosti po pitanju prinudne naplate te se preduzimaju određene aktivnosti za jačanje sistema internih kontrola.

- **Nerealizovane preporuke:**

Uprava još uvijek nije izvršila implementaciju Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji; ponovo smo uočili angažovanje putem ugovora o djelu i upošljavanje na određeno vrijeme, što predstavlja netransparentan vid upošljavanja; nije riješeno pitanje glade oduzete robe niti su preduzete bilo kakve konkretne aktivnosti; pitanje dodatka na plaću nije promijenjeno – redefinisano u odnosu na dosadašnju praksu; nije uspostavljen efikasan sistem kontrole naplate prihoda – taksi; ugovori o održavanju se i dalje zaključuju na bazi norma sata, a ne na osnovu okvirnih sporazuma; Uprava nije uvela niti analizirala uvođenje GPS sistema za praćenje i nadzor korištenja službenih automobila; nije vršena analiza u pogledu modaliteta nabavke objekta za smještaj u Banjoj Luci, niti su preduzimane bilo kakve aktivnosti u 2015. godini. Ponovo smo uočili propuste i nedostatke u primjeni Zakona o javnim nabavkama – nisu provedene procedure javnih nabavki za usluge platnog prometa, nisu razmotrene potrebe za angažovanje vanjske revizije, za revidiranje naplate i raspodjele prihoda, nije riješen pravni status UO Uprave, nismo uočili vršenja analiza zakupa poslovnih prostora te nije bilo promjene kada je u pitanju visina zakupa.

Napominjemo kako je odgovornost za realizaciju određenih preporuka bila na UO Uprave.

3. Sistem internih kontrola

Interna kontrola je postupak koji su oblikovali i stavili na snagu oni koji su zaduženi za upravljanje, menadžment i ostalo osoblje kako bi se osiguralo razumno uvjerenje o postizanju ciljeva poslovnog subjekta u vezi s pouzdanim finansijskim izvještavanjem, učinkovitim i uspješnim poslovanjem i udovoljavanjem primjenjivih zakona i regulativa². Rukovodstvo institucije je odgovorno za kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja i usklađenost poslovanja sa zakonima i propisima.

Revizija je zaključila da sistem internih kontrola po COSO modelu, koji se sastoji od pet međusobno povezanih komponenti, kontrolnog okruženja, procjene rizika, kontrolnih aktivnosti, informacija i komunikacija i monitoringa, još uvijek nije u cijelosti uspostavljen na efikasan i efektivan način.

---

² Pojam definisan Međunarodnim revizionim standardima

Uočene slabosti sistema internih kontrola nadasve se ogledaju u sljedećim nedostacima: izrazita sporost u implementaciji Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, netransparentno zapošljavanje, višegodišnja problematika oduzete robe u carinskim postupcima (i pored niza upozorenja, nije do danas sistemski riješena, konkretni rezultati su izostali, a problem se samo akumulira), nedostaci i sporost u realizaciji višegodišnjih kapitalnih ulaganja, slabosti kod provedbi postupaka javnih nabavki i slabosti informacionog sistema, nije uspostavljen efikasan sistem kontrole naplate prihoda – taksi, pitanje usvajanja novog pravilnika o dodatku na plaću nije još uvijek riješeno, određen broj vanjskih saradnika ponovo se angažuju putem ugovora o djelu, što predstavlja netransparentan vid zapošljavanja itd.

Navedeno predstavlja određene slabosti sistema internih kontrola u Upravi koje bi trebalo analizirati i preduzeti odgovarajuće aktivnosti u cilju njihovog otklanjanja.

U skladu sa Zakonom o finansiranju institucija BiH³, za uspostavu, razvoj i provedbu finansijskog upravljanja i kontrole, koje se definiše kao sveobuhvatni sistem politika, procedura i aktivnosti, odgovoran je rukovodilac institucije. Rukovodilac je odgovoran i za izradu internih propisa o finansijskom upravljanju i kontroli. Sistem finansijskog upravljanja i kontrole zasniva se na upravljanju rizicima i daje razumno uvjeravanje da će se ciljevi institucije ostvariti na pravilan, ekonomičan, učinkovit i efektivan način.

Tokom revizije utvrdili smo da je Uprava popunila obrazac godišnjeg izvještaja o finansijskom upravljanju i kontroli za 2015. godinu i isti dostavila Centralnoj harmonizacijskoj jedinici i Ministarstvu finansija i trezora.

U cilju uspostave odgovarajućeg sistema internih kontrola, Uprava je usvojila određeni broj akata o finansijskom upravljanju i kontroli kojim su definisani nivoi ovlasti i odgovornosti rukovodstva i osoblja. Međutim, potrebno je više pažnje posvetiti procesu upravljanja rizicima koji se ogleda prvenstveno u dokumentiranju informacija o rizicima, njihovoj vrsti, procjeni vjerovatnoće nastanka i uticaja rizika, uvođenju sistemskog izvještavanja o rizicima, izradi strategija upravljanja rizicima i slično. Kvalitetna procjena rizika doprinosi boljoj i učinkovitoj kontroli te ukazuje u koje segmente treba usmjeriti kontrolne aktivnosti i jačati određene resurse.

Upravi se preporučuje da, u skladu s važećim zakonodavnim okvirom, nastavi aktivnosti u vezi s uspostavom i razvojem finansijskog upravljanja i kontrole, a sve u cilju unapređenja postojećeg sistema i uspostave sveobuhvatne i efikasne interne finansijske kontrole.

Interna revizija

Tokom 2015. godine uočene su aktivnosti na daljem razvoju kapaciteta interne revizije Uprave (urađeno devet revizija u 2015. godini, unaprijeđen institucionalni okvir i metodologija rada, poslovni procesi se procjenjuju po stepenu rizika, i drugo). I dalje smo stajališta kako zaista postoji potreba za jačanjem i daljim razvojem interne revizije, a imajući u vidu složenost institucije, značajnost budžetskih sredstava koja se troše, broj zaposlenih te samu prirodu djelatnosti Uprave.

Ovom prilikom posebno želimo naglasiti kako je potrebno posvetiti dužnu pažnju izvještajima interne revizije i blagovremeno preduzimati mjere na realizaciji preporuka i unapređenju poslovanja te pratiti implementaciju datih preporuka te, u slučaju odsustva realizacije, utvrditi razloge i preduzeti odgovarajuće mjere.

³ Službeni glasnik BiH: broj 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13

Preporučujemo nastavak aktivnosti na daljem razvoju i uspostavljanju cjelovite funkcije nezavisne interne revizije u Upravi, u skladu sa Zakonom o internoj reviziji i standardima interne revizije.

- **Rukovođenje, organizacija i ljudski resursi**

Uprava je samostalna upravna organizacija na čijem čelu je direktor, koji za svoj rad, putem Upravnog odbora, odgovara Vijeću ministara BiH. Upravni odbor Uprave broji šest članova, od kojih su tri ministra finansija članovi po službenoj dužnosti. Upravom rukovodi direktor Uprave koji ima svoj kabinet koji čine četiri odjela. Sektorima, kojih ima pet (Sektor za poslovne usluge, Sektor za carine, Sektor za poreze, Sektor za provođenje i poštivanje carinskih i poreznih propisa i Sektor za informacione tehnologije), rukovode pomoćnici direktora. Odsjecima rukovode šefovi odsjeka. Upravljačka struktura je vertikalna s obzirom na istu organizacionu strukturu u regionalnim centrima. Organizacija Uprave uspostavljena je tako da pokriva prostor Bosne i Hercegovine sa Središnjim uredom u Banjoj Luci i regionalnim centrima u Sarajevu, Mostaru, Tuzli i Banjoj Luci. U sastavu regionalnih centara nalaze se carinske ispostave.

Upravljanje ljudskim resursima je osnovni preduslov za ostvarivanje strateških ciljeva razvoja svake institucije te smatramo kako se u ovom segmentu trebaju izvršiti odgovarajuće stručne analize i evaluacije iz kojih bi proistekli strateški planovi upravljanja ljudskim resursima.

Prema važećem Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji Uprave (donesen u aprilu 2013. godine s rokom implementacije od tri mjeseca), utvrđeno je ukupno 2.690 radnih mjesta, a na 31.12.2015. godine u Upravi je bilo zaposleno 2.499 radnika (podatak koji je dosta fluktuirajući). Proces implementacije usvojenog Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji ne teče planiranom dinamikom i uočavaju se kašnjenja u implementaciji. U razgovoru s rukovodstvom Uprave došli smo do saznanja kako Upravi nedostaje određen broj zaposlenika (uzimajući u obzir bolovanja, spenzije i druge vidove odsutnosti s posla, otvaranje novih graničnih prijelaza itd.) da bi mogli efikasno funkcionisati i obavljati svoje zakonom predviđene obaveze. Nadalje, ističemo kako trenutno imamo određenu neusklađenost između stvarnog stanja broja izvršilaca po pojedinim pozicijama i planiranog i odobrenog broja izvršilaca po pojedinim pozicijama – radnim mjestima, u skladu s Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Uprave, što stvara konfuziju i dodatne poteškoće u funkcionisanju Uprave.

Rukovodstvu Uprave preporučujemo da maksimalnu pažnju posveti upravljanju ljudskim resursima, a posebno da analizira stvarno stanje zaposlenih po radnim mjestima, da utvrdi optimalni broj potrebnih izvršilaca te isti uporedi i usaglasi s usvojenim Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji. Konačno, potrebno je na sustavan i strateški način pristupiti rješavanju pitanja implementacije Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji s obzirom na to da ovo pitanje, koje je prisutno duži niz godina, generiše brojne probleme. Ovo pitanje rukovodstvo Uprave treba riješiti u saradnji sa UO Uprave.

- **Prevenција korupcije**

Ponovo naglašavamo kako je borba protiv prijevare i korupcije izuzetno važna u Upravi zbog same prirode djelatnosti (radi se o naplati i raspodjeli indirektnih poreza u BiH) te kako sama ova činjenica ukazuje da borba protiv prijevare i korupcije treba predstavljati jednu od ključnih i permanentnih aktivnosti Uprave.

Mišljenja smo kako dominantno treba preventivnim i proaktivnim djelovanjem sprečavati negativne pojave glede korupcije (od samog načina zapošljavanja, educiranja, podizanja svijesti o štetnosti korupcije, rotiranjem zaposlenika i segregacijom dužnosti, pravilnim i stimulirajućim načinom nagrađivanja – stvaranjem motivacionog ambijenta, tehničkim i informacionim rješenjima preventivno djelovati i onemogućavati koruptivne radnje – uspostaviti funkcionalan i učinkovit videonadzor na svim graničnim prijelazima, uspostaviti mehanizam dvostrukih kontrola, analizirati stalnost – dugogodišnju zastupljenost pojedinih dobavljača, jačati saradnju s istinskim eksternim i internim "zviždačima", uspostaviti okruženje koje ne dozvoljava i ne percipira koruptivne prakse itd.). Potencijalni počinioci koruptivnih radnji prepoznaju slabosti i nedostatke sistema internih kontrola i transparentnosti u provođenju aktivnosti institucije, što ih ohrabruje i potiče na aktivnosti koje generiraju korupciju).

Potrebno je na adekvatan način identifikovati i dokumentovati konkretne rizike od prijevare i korupcije u svakom od rizičnih područja te u skladu s procijenjenim rizicima jačati sistem internih kontrola i monitoringa. Ističemo kako je nužno usvojene strategije i planove integriteta operacionalizovati i konkretizovati kako bi doneseni dokumenti polučili očekivane rezultate, a ne ostali tek 'mrtvo slovo na papiru'. Smatramo da donesena administrativna akta mogu predstavljati dobru osnovu za otklanjanje utvrđenih nedostataka i preventivno djelovanje, međutim nužno je uložiti dodatne napore, pojačati odgovornost i ustrajati na implementaciji donesenih mjera kako se nepravilnosti ne bi dešavale. Nadalje, smatramo kako bi bilo korisno razmotriti, definisati i razviti efektivne modalitete prijave sukoba interesa u poslovanju Uprave uključujući i sve oblike nepotizma.

Preporučujemo redovno sačinjavanje detaljnih analiza i evaluacija učinkovitosti i stepena implementacije usvojenih strateških dokumenata u oblasti borbe protiv korupcije, s ciljem blagovremenog reagovanja na odstupanja i uočene negativne namjere i postupanja.

4. Budžet

Zakonom o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2015. godinu⁴ Upravi je odobren budžet u iznosu od 96.448.000 KM, od čega za:

- Tekuće i kapitalne izdatke fiskalne godine u iznosu od **82.418.088 KM**,
- Višegodišnja kapitalna ulaganja u iznosu od **14.009.912 KM** (opremanje objekta RC Tuzla 600.000 KM, izgradnja i opremanje objekata za Središnji ured i RC Banja Luka 2.098.786 KM, opremanje objekta RC Sarajevo 1.000.000 KM, izgradnja GP Gradiška 4.861.126 KM, izgradnja GP Ivanjica i Gorica 2.600.000 KM, izrada nove porezne aplikacije 2.850.000 KM),
- prihodi od prodaje rashodovane stalne imovine 20.000 KM.

Ukupna raspoloživa sredstva Uprave u 2015. godini iznosila su 152.280.061 KM, od čega budžetska sredstva za fiskalnu godinu iznose 96.448.000 KM, a 55.832.061 KM nerealizovana sredstva za višegodišnja kapitalna ulaganja i namjenska sredstva iz 2014. godine prenesena su u 2015. godinu.

⁴ "Službeni glasnik BiH", broj 40/15

Na osnovu Odluke o prestrukturisanju rashoda Ministarstva finansija i trezora BH broj: 05-16-2-9395-4/15 od 14.12.2015. godine, Upravi je odobreno prestrukturisanje rashoda u ukupnom iznosu od 1.520.000 KM ili 1,58% od ukupno odobrenog budžeta. Restrukturisanjem su smanjene pozicije izdataka telefonskih i poštanskih usluga (250.000 KM), izdataka za energiju i komunalne usluge (80.000 KM), nabavka materijala i sitnog inventara (180.000 KM), izdataka za usluge prijevoza i goriva (180.000 KM), unajmljivanje imovine i opreme (30.000 KM), izdataka za tekuće održavanje (150.000 KM) i ugovorene i druge posebne usluge (650.000KM), a povećani su: bruto plaće i naknade (1.400.000 KM), naknade troškova zaposlenih i skupštinskih poslanika (80.000 KM) i putni troškovi (40.000 KM).

Ukupno ostvareni rashodi Uprave u 2015. godini iznosili su 100.608.541 KM, od čega se na tekuće izdatke odnosi 81.138.403 KM (realizacija 100%), a na kapitalne 19.470.139 KM. U odnosu na budžetom odobrena sredstva, ukupno izvršenje budžeta iznosi 66%. Razlika u izvršenju budžeta (51.671.520 KM) najvećim dijelom se odnosi na nerealizovana sredstva za kapitalne izdatke. Naime, ukupno odobrena sredstva za kapitalne izdatke u iznosu od 70.998.716 KM su realizovana u iznosu od 19.470.139 KM ili 27%.

Rukovodstvu Uprave preporučujemo da analizira razloge određenih slabosti u procesu planiranja s posebnim akcentom na realizaciju kapitalnih ulaganja. Napominjemo kako je prisutan dugogodišnji problem niske realizacije kapitalnih projekata (procenat izvršenja u 2015. godini bio je 27%, a u 2014. godini 22%).

5. Planiranje i izvještavanje o radu

Plan rada:

Plan rada Uprave za 2015. godinu zasniva se na strateškom dokumentu Uprave. Planirane aktivnosti u 2015. godini odnose se na: naplatu i raspodjelu prihoda, kontrolne aktivnosti, zakonodavne aktivnosti, zaključivanje međunarodnih ugovora, evropske integracije, komunikaciju s javnošću, aktivnosti na razvoju IT sistema itd.

Izvještaj o radu:

U skladu s Uputstvom o metodologiji izrade Izvještaja o radu Vijeća ministara BiH, Uprava je sačinila i 24. januara 2016. godine dostavila Vijeću ministara Izvještaj o radu Uprave za 2015. godinu. U izvještaju su elaborirane najvažnije aktivnosti Uprave u 2015. godini.

Želimo također istaknuti i javnosti prezentovati neke od značajnijih aktivnosti koje su obilježile rad Uprave tokom 2015. godine.

Naplata prihoda: Uprava je u toku 2015. godine ukupno prikupila 6,354 mlrd. KM prihoda na Jedinstvenom računu što predstavlja 113 mil. KM (1,82%) više u odnosu na 2014. godinu. U strukturi ukupno prikupljenih prihoda od indirektnih poreza i ostalih prihoda uplaćenih na Jedinstveni račun, najviše prihoda je prikupljeno od poreza na dodatu vrijednost (PDV), u iznosu od 4,333 mlrd. KM, od akciza na uvezene proizvode u iznosu od 965 miliona KM, od akciza na domaće proizvode u iznosu od 450 miliona KM, od cestarine na naftne derivate u iznosu od 320 miliona KM, od carinskih dažbina u iznosu od 245 miliona KM.

Raspodjela prihoda: Prikupljeni neto prihodi za raspodjelu korisnicima prihoda u 2015. godini iznose 5,259 mlrd. KM. Korisnicima su doznačena sredstva i to: 750 miliona KM u korist institucija BiH, 2.813 mlrd. KM u korist FBiH, 1.46 mlrd. KM u korist RS i 156

miliona KM u korist Distrikta Brčko BiH. U 2015. godini, FBiH doznačeno je 4,70%, RS 4,07% i BD 4,49% više nego u 2014. godini.

Povrat PDV-a: Uprava je u 2015. godini obveznicima indirektnih poreza na osnovu povrata indirektnih poreza vratila iznos od 1.094 mlrd. KM što je za 77 mil. KM (6,58%) manje u odnosu na 2014. godinu. Od toga se 992 mil. KM odnose na povrat PDV-a obveznicima po poreznim prijavama, 91 mil. KM PDV-a je vraćen međunarodnim organizacijama, a 11 mil. KM se odnosi na povrate po ostalim osnovama (povrati po rješenjima iz carinskog postupka, povrati akciza).

Prinudna naplata dugovanja: Ukupan dug po osnovu PDV-a počev od 01.01.2006. godine do 31.12.2015. godine iznosi 430,4 miliona KM, od čega se najveći dio duga, odnosno 79,65%, odnosi na dug po PDV prijavi.

Uprava Izvještaj o radu dostavlja kako UO Uprave tako i Vijeću ministara BiH. Napominjemo da je, u skladu s članom 36. Pravilnika o finansijskom izvještavanju institucija BiH, obaveza institucija, odnosno budžetskih korisnika, da godišnje finansijske izvještaje (obrasce i tekstualna obrazloženja) objavljuju na web stranici svoje institucije 10 dana nakon što nadležni organi usvoje iste. U razgovoru s predstavnicima Uprave utvrdili smo kako postoje određene nejasnoće i dileme glede objavljivanja izvještaja **te smo preporučili rješavanje uočenih dilema s nadležnim ministarstvom, kao i da se izvrši objavljivanje izvještaja na web stranici Uprave, u skladu sa spomenutim Pravilnikom, kako bi isti bili transparentni i dostupni javnosti.** (Prema našim saznanjima na web stranici Uprave objavljen je samo Skraćeni izvještaj o aktivnostima Uprave provedenim u 2015. godini.)

6. Pregled rashoda budžeta⁵

6.1. Tekući izdaci

- **Bruto plaće**

Ukupno ostvarene bruto plaće i naknade iz plaća s 31.12.2015. godine iznose **59.640.649 KM**. Plaće su obračunate u skladu sa Zakonom o plaćama i naknadama u institucijama BiH te nismo uočili značajne nepravilnosti tokom revizije.

Upošljavanje i implementacija Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji Uprave: Prema podacima dobivenim iz kadrovske službe Uprava je, s 31.12.2015. godine, imala 2.499 zaposlenih. Sistematizacijom radnih mjesta predviđeno je 2.690 zaposlenih te je tako u Upravi nepopunjeno 191 radno mjesto. Na osnovu javnog oglasa objavljenog 31.10.2014. godine u stalni radni odnos primljeno je 111 zaposlenika (procedura okončana u 2015. godini). Putem eksternog premještaja zaposlena su tri državna službenika, a tri državna službenika su vraćena na rad po isteku neplaćenog odsustva. U Upravi je u periodu od 01.01. do 31.12.2015. godine prestao radni odnos za 64 zaposlena i to zbog sticanja uslova za starosnu penziju, sporazumnog prestanka radnog odnosa, izricanja disciplinske mjere prestanka radnog odnosa, slučaja smrti, produžavanja ugovora o radu na određeno vrijeme i dr. Sa 31.12.2015. godine 19 zaposlenih je bilo na neplaćenom odsustvu.

⁵ Pregled rashoda budžeta za 2015. godinu prikazan je u Tabeli I u prilogu Izvještaja.

Zakonom o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2015. godinu⁶, Upravi je odobreno 2.453 zaposlenih, uključujući i UO Uprave. Prema podacima iz Centralnog sustava za obračun plaća zaposlenih je 2.518 odnosno 65 više nego što je Zakonom odobreno. Kao objašnjenje za prekoračenje broja zaposlenih u odnosu na broj odobrenih navodi se odsustvo s rada većeg broja zaposlenih (bolovanje, porodijsko odsustvo, suspenzija) što je imalo za posljedicu angažovanje izvršilaca putem ugovora o radu na određeno vrijeme. Analizom Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji uočena je neusklađenost između broja radnih mjesta predviđenih sistematizacijom i broja zaposlenih koji stvarno obavljaju poslove u pojedinim organizacionim jedinicama. Tako postoje slučajevi da je u određenim organizacionim jedinicama raspoređen veći broj zaposlenih nego što je predviđeno Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji, a s druge strane postoje organizacione jedinice u koje je raspoređen manji broj zaposlenih u odnosu na sistematizovani broj. Uočene su velike fluktuacije zaposlenih i neadekvatna popunjenost radnih mjesta što može imati za posljedicu neizvršavanje zakonom predviđenih zadataka i obaveza i otežano funkcionisanje Uprave.

Smatramo kako je nužno poštivanje Zakona o budžetu kojim je definisan odobreni broj zaposlenih. Preporučujemo da se implementira Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji kao i da se uskladi broj radnih mjesta predviđen Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji s brojem zaposlenih raspoređenih na ta radna mjesta. Potrebno je izvršiti analizu stanja zaposlenih po pitanju kadrovske popunjenosti i, za uočene nedostatke, preduzeti odgovarajuće mjere kako bi se osiguralo nesmetano i efikasno funkcionisanje Uprave.

Prema Zakonu o radu predviđeno je zaključivanje ugovora o radu na određeno vrijeme za obavljanje vanrednih, privremenih ili povremenih poslova ili poslova čiji se obim privremeno i nepredviđeno povećao, a koji nisu trajnijeg karaktera, kao i radi zamjene zaposlenika koji su duže vrijeme odsutni, dok traju potrebe za obavljanjem tih poslova, odnosno do povratka odsutnog zaposlenika, a najduže dvije godine. Prema evidencijama Uprave zaključno s 31.12.2015. godine poslove na osnovu ugovora o radu na određeno vrijeme obavlja 118 zaposlenih, s tim da je u 2015. godini primljeno 58 zaposlenih (jedan državni službenik, za kojeg postoji saglasnost ADS-a, i 57 zaposlenika).

Tokom obavljanja revizije nismo se u cijelosti uvjerali da postoje odgovarajući valjani dokazi kojim se potvrđuje opravdanost angažovanja zaposlenika putem ugovora o radu na određeno vrijeme. Također, upošljavanje zaposlenika putem ugovora o radu na određeno vrijeme je vršeno bez prethodno provedene procedure konkursa, što Uprava obrazlaže žurnošću posla. Prema Zakonu o radu poslodavac može bez provođenja procedure konkursa izvršiti prijem u radni odnos zaposlenika na određeno vrijeme do tri mjeseca, kada zbog žurnosti obavljanja posla, iznenadnog povećanja obima posla i iznenadnog odsustva zaposlenika nije moguće pravovremeno provesti javni oglas. Međutim, prema evidenciji Uprave koja nam je predočena tokom obavljanja revizije, evidentno je da je većina zaposlenih putem ugovora o radu na određeno vrijeme angažovana više od tri mjeseca.

Dvije osobe su primljene na neodređeno vrijeme nakon neprekidnog rada na određeno vrijeme duže od dvije godine. Ova praksa je u javnom sektoru neprihvatljiva.

Uzimajući u obzir složenost i specifičnost institucije te fluktuacije zaposlenih, smatramo da zapošljavanje putem ugovora o radu na određeno vrijeme bez provedene procedure konkursa predstavlja netransparentan način zapošljavanja.

⁶"Službeni glasnik BiH" broj 40/2015

Pri zapošljavanju putem ugovora o radu na određeno vrijeme potrebno je osigurati valjane dokaze kojim se potvrđuje opravdanost takvog zapošljavanja. Smatramo kako se zapošljavanje na određeno vrijeme može koristiti samo u izuzetnim slučajevima kao npr. rad na projektima, porodijsko odsustvo, itd., kako bi se spriječila zloupotreba u pogledu produžavanja ugovora o radu na određeno vrijeme u neograničenom trajanju.

S obzirom na to da nezaposlenost predstavlja veliki društveni problem u BiH, netransparentno zapošljavanje nije prihvatljivo ni pod kojim uslovima.

Zapošljavanje putem ugovora o djelu: Ukupni izdaci nastali na osnovu ugovora o djelu evidentirani su u iznosu od 93.863 KM i manji su u odnosu na prethodnu godinu za 24.699 KM ili 26%. U 2015. godini na osnovu ugovora o djelu angažovane su 22 osobe. Najveći broj angažovanih na osnovu ugovora o djelu odnosi se na angažman u sektoru za informacione tehnologije, prodaju oduzete robe te angažovanje portparola Upravnog odbora Uprave i sudskih vještaka. Od ukupnog broja angažovanih osoba, 10 osoba je angažovano na period od jednog mjeseca i to uglavnom na poslovima sudskih vještaka, dok je ostalih 12 osoba bilo angažovano na period od više mjeseci. Utvrđeno je da je šest osoba angažovano na osnovu ugovora o djelu za IT poslove što u Upravi obrazlažu kao nužno radi izvršavanja određenih poslova za koje su im potrebni IT stručnjaci. Analizom pregleda zaključenih ugovora, ponovo smo uočili da je pet osoba angažovano tokom cijele godine uz obrazloženje da su postojale potrebe. Tri osobe su obavljale poslove IT čija je mjesečna naknada 1.000 KM, jedna osoba je angažovana na poslovima prodaje privremeno oduzete robe s mjesečnom naknadom od 1.000 KM i jedna osoba na poslovima procjene radne uspješnosti za potrebe Kabineta RC Sarajevo sa mjesečnom naknadom 1.000 KM. Prema tabeli koja nam je dostavljena navedeno je da se ne radi o sistematizovanim radnim mjestima, međutim na osnovu izvještaja o radu može se zaključiti da se radi o redovnim poslovima Uprave.

Uvažavajući kompleksnost Uprave te realne potrebe za obavljanjem poslova koji su izvan redovne djelatnosti, mišljenja smo kako angažovanje po ugovorima o djelu ne bi trebalo biti praksa i ovakav oblik zapošljavanja treba koristiti samo u izuzetnim okolnostima, za konkretne poslove i za poslove koji, po svom opisu, ne spadaju u redovne poslove i poslove koji su ograničenog vremenskog trajanja.

Višegodišnje ponavljanje obavljanja poslova putem ugovora o djelu govori kako takvi poslovi nisu privremenog karaktera te se ne bi trebali obavljati na ovakav način. Smatramo kako ugovori o djelu predstavljaju netransparentan način zapošljavanja – angažovanja, što je neprihvatljiva praksa kada je u pitanju javni sektor. Iako zapošljavanje na osnovu ugovora o djelu ne predstavlja klasično kršenje zakonskih odredaba, ono je sporno zbog netransparentnosti i nepružanja jednake šanse svima koji su zainteresovani za posao. Nadalje, naše iskustvo govori o mogućnosti favorizovanja na raspisanom konkursu osobe koja je već prethodno putem ugovora bila angažovana na određenoj poziciji, u odnosu na one koje se po prvi put prijavljuju.

Uprava je tokom godine koristila mogućnost privremenog internog premještanja. Pravilnikom o premještanju zaposlenih u Upravi⁷, uređen je postupak premještanja zaposlenih. Prema navedenom Pravilniku premještaj zaposlenog u Upravi s jednog na drugo isto ili slično radno mjesto vrši se u skladu s objektivno utvrđenim potrebama službe, gdje se pod pojmom slično radno mjesto kod premještanja državnog službenika i

⁷ Pravilnik o premještanju zaposlenih u Upravi za indirektno oporezivanje broj 02-2-2630/14 od 24.10.2014. godine.

zaposlenika podrazumijeva radno mjesto za jedan nivo više i niže u odnosu na radno mjesto na koje je zaposleni raspoređen, a za koje ispunjava uslove propisane aktom o unutrašnjoj organizaciji. U vezi s navedenim, u Upravi je, s 31.12.2015. godine, na osnovu odluke i rješenja direktora, interno premješteno 395 zaposlenih. Internim premještajem većina zaposlenih je unaprijeđena sa npr. radnog mjesta viši stručni saradnik na radno mjesto stručni savjetnik, stručni saradnik na viši stručni saradnik, stručni saradnik na stručni savjetnik, itd. S druge strane, postoje situacije kada su zaposleni raspoređeni na nižerangirano ili slično radno mjesto. U takvim slučajevima zaposleni su se žalili Odboru državne službe za žalbe. U 2015. godini je bilo ukupno sedam žalbi. Pet žalbi je uvaženo, a dvije su odbijene kao neosnovane. Postoje i slučajevi internih premještaja na osnovu naloga direktora bez prethodnog izdavanja rješenja o internom premještaju. U toku 2015. godine, na osnovu naloga direktora interno su premještena 144 zaposlenika.

Problematika ovolikog broja premještaja, po našem mišljenju, je dobrim dijelom generisana neriješenim pitanjem cjelovite implementacije Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji, o čemu smo već govorili. Smatramo kako bi bilo korisno preciznije i jasnije definisati navedenu problematiku, a sve u cilju izbjegavanja određenih sporova između zaposlenih i Uprave.

Uprava je koristila i mogućnost raspoređivanja zaposlenika koji su obavljali poslove srednje stručne, a koji su u međuvremenu stekli visoku stručnu spremu, na poslove visoke stručne spreme, odnosno na radna mjesta stručnog saradnika i višeg stručnog saradnika, u skladu s aktom Agencije za državnu službu. U 2015. godini je, na takav način, ukupno 77 zaposlenika obavljalo poslove visoke stručne spreme. Uprava je izdavala rješenja za poslove visoke stručne spreme, a isplata plaća je vršena na osnovu koeficijenata srednje stručne spreme.

Ovaj problem je u Upravi izražen zbog veličine institucije, ali smatramo da je potrebno preduzeti konkretnije aktivnosti i tražiti preciznije tumačenje i stavove Agencije za državnu službu glede ovog pitanje te postupati po dobijenim rješenjima.

Dodatak na plaću: Dodatak na plaću u toku 2015. godine ostvarilo je 1.834 zaposlenih (državnih službenika i zaposlenika). Pravo na dodatak dodjeljivano je na osnovu Odluke o privremenom određivanju pojedinačnog dodatka na plaću ovlaštenim službenim osobama u Upravi (član 2), kojom je propisano da osobama sa posebnim ovlaštenjima na osnovu člana 3. Pravilnika o ovlastima i ovlaštenim službenim osobama Uprave pripada pravo na dodatak na plaću za ovlaštene službene osobe s posebnim ovlastima na osnovu posebnih uslova rada u iznosu od 20% osnovne plaće.

Uprava je pripremila Prijedlog novog pravilnika o ovlastima i ovlaštenim službenim osobama Uprave, kojim se pokušava na kvalitetniji način definisati pitanje ovlasti i ovlaštenih službenih osoba raspoređenih za obavljanje poslova iz osnovne djelatnosti Uprave, u okviru njene, zakonom utvrđene, nadležnosti. Uprava kao razlog za izradu novog Pravilnika navodi da je važeći Pravilnik odavno prevaziđen i sadrži niz nedostataka i nedorečenosti koje otežavaju njegovu primjenu. Nadalje, novim Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji, u Upravi je uspostavljena nova organizacija te se donošenje novog Pravilnika o ovlastima i ovlaštenim službenim osobama pokazalo nužnim kako bi se postojeće ovlasti usaglasile s opisom poslova i radnih zadataka.

Prijedlog Pravilnika o ovlastima i ovlaštenim službenim osobama, Uprava je dostavila Upravnom odboru 21.10.2015. godine na donošenje, u skladu sa Zakonom o upravi za indirektno oporezivanje, **ali isti nije donesen do kraja obavljanja revizije.**

- **Naknade troškova zaposlenih**

Naknade troškova zaposlenih ostvarene tokom 2015. godine iznose 9.759.750 KM. Finansijski značajni izdaci odnose se na izdatke za prijevoz (2.837.917 KM), naknade troškova smještaja funkcionera (127.601 KM), naknade za odvojeni život (102.089 KM), naknade za topli obrok (3.280.000 KM) i otpremnine zbog odlaska u penziju (283.505 KM), jubilarne nagrade za stabilnost u radu, pokloni djeci (669.216). Isplate naknada zaposlenih izvršene su u skladu s podzakonskim aktima Vijeća ministara BiH koji definišu ovo područje.

- **Putni troškovi**

Ukupni izdaci za službena putovanja u Upravi iznose 357.042 KM, što u odnosu na prethodnu godinu predstavlja povećanje za 86.325 KM ili oko 32%. Od toga, putni troškovi u zemlji iznosili su 276.391 KM, a putni troškovi u inostranstvu 80.650 KM.

Najznačajniji izdaci za službena putovanja u zemlji se odnose na kontrole obveznika indirektnih poreza, interne kontrole i internu reviziju, zatim slijede službeni sastanci, konsultacije i upućivanje na seminare i stručne obuke. Službena putovanja u inostranstvo su obavljana radi prisustva međunarodnim forumima i skupovima, obukama stručnog osoblja i sličnim aktivnostima. Tokom revizije uočili smo kako određen broj putnih naloga nije pravdan u rokovima koji su regulisani Odlukom Vijeća ministara.

Mišljenja smo da je potrebno dodatno unaprijediti kontrolu pravdanja putnih naloga i istu vršiti na način kako je propisano odlukom Vijeća ministara tj. pravdati putne naloge u vremenskom periodu od sedam dana.

- **Izdaci telefonskih i poštanskih usluga**

Ukupno realizovani izdaci telefonskih i poštanskih usluga u Upravi iznose 1.580.925 KM. Finansijski značajniji iznosi odnose se na internet (27.067 KM), mobilne telefone (22.740 KM), fiksne telefone (348.216 KM) i poštanske usluge (1.182.902 KM).

Pravo na korištenje mobilnih telefona imaju direktor (200 KM), pomoćnici direktora (80 KM), vozač direktora i tehnički sekretar (30 KM) te vozači kuriri i osobe koje rade na održavanju WAN – informacione mreže (20 KM). U toku godine na osnovu ove Odluke pravo na korištenje mobilnih telefona imalo je ukupno 37 zaposlenih iz Uprave i tri iz UO Uprave.

S obzirom na visinu troškova poštanskih usluga (1.182.902 KM) preporučujemo rukovodstvu Uprave da se razmotri mogućnost racionalizacije spomenutih troškova koji se uglavnom odnose na slanje PDV prijava u saradnji sa IT sektorom i drugim nadležnim institucijama.

- **Izdaci za energiju i komunalne usluge**

Izdaci za energiju i komunalne usluge sa 31.12.2015. godine iznose 1.929.983 KM i veći su za 21.089 KM u odnosu na 2014. godinu. Procesom revizije testirani su izdaci za energiju u iznosu od 1.206.139 KM. Na osnovu testiranog uzorka utvrđeno je da su fakture originalne i knjižene na osnovu vjerodostojne dokumentacije. Konstatovano je da se određene fakture odnose na troškove električne energije i vode i kanalizacije Granične policije. Međutim, zakonom o Graničnoj kontroli i zaključkom Vijeća ministara Uprava je od 01.01.2014. godine preuzela obavezu plaćanja el. energije i komunalnih usluga na graničnim prijelazima.

Lož ulje: Izdaci za lož ulje u Upravi sa 31.12.2015. godine iznose 266.745 KM. Uprava podnosi zahtjeve i odobrava im se povrat akciza na lož ulje. Za ispostavljene fakture dobavljača u Upravi su slali knjižne obavijesti kojim su teretili dobavljača za pogrešno fakturisane cijene od onih utvrđenih zaključenim ugovorom.

- **Nabavka materijala**

Izdaci za nabavku materijala sa 31.12.2015. godine iznose **1.444.809 KM**, a najznačajniji izdaci se odnose na: izdatke za odjeću, uniforme i platno (634.314 KM), kompjuterski materijal (295.292 KM) i uredski materijal (253.235 KM).

Izdaci za odjeću, uniforme i platno (634.314 KM): Izdaci su knjiženi u ukupnoj vrijednosti zaključenih ugovora krajem decembra 2015. godine na osnovu dobijene saglasnosti MFT-a za rezervisanje sredstava za provedene nabavke. **Skrenuta je pažnja Upravi da u narednoj budžetskoj godini sve javne nabavke koje se tiču tekućih izdataka provodi ranije kako bi u cijelosti mogli primjenjivati Instrukciju Ministarstva.**

Izdaci za kompjuterski materijal (295.292 KM): Troškovi su knjiženi na osnovu originalne dokumentacije u skladu sa zaključenim ugovorima. Međutim, nabavke su u značajnim iznosima vršene i na osnovu ugovora koji su istekli, a u značajnijim količinama su se nabavljali i artikli koji nisu ugovoreni, a koji su uticali na značajno povećanje izvršenja u odnosu na vrijednost zaključenog ugovora. Tokom 2015. godine vršene su nabavke tonera koji nisu ugovoreni, a radi se o originalnim tonerima za uređaje u garantnom roku. Vrijednost izvršenih nabavki artikala koji nisu ugovoreni u 2015. godini iznosi cca 220.000 KM. Obaviješteni smo i da je u 2016. godini pokrenuta procedura za nabavke tonera koji nisu predviđeni u ugovorima koji su na snazi.

Uredski materijal (253.235 KM): Izdaci su knjiženi u skladu sa zaključenim ugovorima na osnovu originalne dokumentacije, a odnose se na nabavke uredskog materijala, registratora kao i nabavku fotokopir papira. U 2015. godini je izvršena nabavka fotokopir papira u vrijednosti 124.122 KM.

S obzirom na dugogodišnji problem s nabavkama i korištenjem tonera, preporučujemo razmatranje i analiziranje korištenja modula "outsourcing"⁸ za nabavku usluge optimizacije sistema štampe i produkcije dokumenata u Središnjem uredu u Banjoj Luci.

- **Izdaci za upotrebu vozila**

Izdaci za tekuće održavanje i gorivo realizovani su sa 31.12.2015. u iznosu od 891.416 KM. Značajniji troškovi odnose se na izdatke za benzin (282.484 KM), dizel gorivo (213.691 KM), registraciju motornih vozila (15.062 KM), materijal za popravak i održavanje vozila (211.093 KM), nabavku autoguma (45.774 KM) i osiguranje vozila (48.565 KM).

Uprava je, u skladu s Pravilnikom o uslovima nabavke i načinu korištenja službenih vozila u institucijama BiH i saglasnosti Vijeća ministara, 5.10.2015. godine donijela Pravilnik o uslovima nabavke i načinu korištenja službenih specijalizovanih vozila u Upravi. Navedenim pravilnikom su regulisani uslovi nabavke, broj, način i obim korištenja službenih specijalizovanih vozila u Upravi kao i prava i obaveze zaposlenih koji upravljaju službenim specijalizovanim vozilima. Također, prema Pravilniku Vijeća ministara o uslovima nabavke i načinu korištenja službenih vozila u institucijama BiH, Upravi je dato pravo korištenja šest vozila. Uprava je tek 16.05.2016. godine donijela Pravilnik kojim bi regulisala uslove nabavke i način korištenja šest službenih vozila. Prema evidencijama o broju i troškovima službenih vozila, koje su nam dostavljene tokom obavljanja revizije, Uprava raspolaže s ukupno 336 vozila. U upotrebi je 291 vozilo, a van upotrebe 45 vozila koja su predložena za otpis. Pravilnikom Vijeća ministara, Upravi je odobreno 290 vozila odnosno 284 specijalizovana vozila i 6 službenih vozila. Obaveza Uprave, prema Pravilniku Vijeća ministara o uslovima nabavke i načinu korištenja službenih vozila u institucijama Bosne i Hercegovine, je bila da proda vozila do 30. juna 2015. godine ukoliko raspolaže većim brojem vozila od broja koji je predviđen navedenim Pravilnikom. Uzimajući u obzir navedeno, evidentno je da Uprava raspolaže brojem vozila koji je veći za 46 od broja koji je propisan Pravilnikom Vijeća ministara.

Preporučujemo Upravi da uskladi broj vozila s brojem koji je predviđen Pravilnikom Vijeća ministara BiH o uslovima nabavke i načinu korištenja službenih vozila u institucijama BiH.

Pregledom faktura troškova goriva, nabavke autoguma i faktura za nabavku materijala i usluga za popravak i održavanje vozila, konstatovano je da su računi pravilno proknjiženi na osnovu originalne dokumentacije. Cijene iz faktura odgovaraju ugovorenim cijenama. Popravak i servise službenih vozila vršili su izabrani dobavljači za ove usluge. Vezano za proceduru održavanja vozila postoji odgovarajući sistem kontrole i nadzora na način da su računi kontrolisani u pogledu ugovorenih cijena i odobravani od strane ovlaštene osobe. Kod izdataka za tekuće održavanje vozila može se konstatovati da se na fakturama nalaze dijelovi, za vozila, koji nisu prethodno ugovoreni.

U prethodnoj reviziji je uočeno kako pojedini putni nalozi ne sadrže sve elemente putnog naloga i ne izračunava se prosječna potrošnja goriva prema prijeđenim kilometrima, mada smo u završnoj reviziji uočili određena unapređenja. Također, Uprava je nabavila novi softver za praćenja troškova za održavanje vozila i potrošnju goriva za svako vozilo pojedinačno.

---

⁸ "Outsourcing" model ugovaranja u kojem tvrtke ili javne ustanove radi poboljšanja produktivnosti ustupaju određene, uglavnom sporedne poslove (non core), vanjskim preduzećima koja se njime bave.

Ponovo ukazujemo na nerealizovane preporuke iz Izvještaja revizije za 2014. godinu, a koje se odnose na razmatranje mogućnosti uvođenja GPS uređaja kojim bi se omogućilo pouzdano pozicioniranje, praćenje i nadzor upotrebe službenih automobila. Smatramo kako bi uvođenjem GPS sistema i korištenjem svih opcija koje sistem omogućava na ispravan način bile stvorene pretpostavke kvalitetnog nadzora nad korištenjem voznog parka Uprave te omogućena cjelovita kontrola svih aspekata korištenja službenih automobila.

- **Troškovi zakupa**

Ukupni izdaci za zakup imovine i opreme u 2015. godini iznose 1.340.923 KM. Od ukupno realizovanog iznosa na zakup poslovnog prostora se odnosi 454.632 KM, zakup vodova i digitalnih kanala 405.497 KM, zakup skladišnog prostora 380.944 KM, zakup parkinga 68.600 KM i zakup zemljišta 30.783 KM.

Zakup prostora ili zgrada (454.632 KM) se odnosi na: uredski prostor u Banjoj Luci površine 828,6 m² gdje mjesečna zakupnina iznosi 25.000 KM; uredski prostor u Banjoj Luci površine 416 m² gdje mjesečna zakupnina iznosi 6.240 KM; prostor površine 220 m² iznajmljen od fizičke osobe u Banjoj Luci za potrebe laboratorija s mjesečnom zakupninom u iznosu od 4.000 KM; poslovni prostor u Banjoj Luci površine 55 m² sa mjesečnom zakupninom od 1.650 KM, arhivski prostor u Mostaru površine 300 m² u mjesečnom iznosu od 1.931 KM.

Zakup skladišnog prostora (380.944 KM): zakup prostora za centralno skladište u Banjoj Luci površine 10.280 m² s mjesečnom zakupninom u iznosu od 31.347 KM, a što na godišnjem nivou iznosi 376.164 KM; zakup skladišnog prostora površine 500 m² u Kalesiji prema broju dana skladištenja u mjesecu. Izdaci za zakup skladišnog prostora u 2014. godini su iznosili 434.300 KM.

Izdaci za zakup parking prostora u 2015. godini iznose 68.600 KM i najvećim dijelom se odnose na zakup parking prostora od fizičke osobe u Bijeljini koji na mjesečnom nivou iznosi 4.000 KM za prostor površine 4000 m².

Ukupni izdaci za najam zemljišta iznose 30.783 KM i isti se najvećim dijelom odnose na izdatke prema Javnim preduzećima Putevi RS Banja Luka i Ceste FBiH Sarajevo.

Ukupni izdaci za najam vodova i digitalnih kanala iznose 405.497 KM i odnose se na fakturisane iznose od tri telekom operatera tokom godine. Navedeni izdaci u 2014. godini su iznosili 413.651 KM.

Uzimajući u obzir činjenicu da Uprava značajna sredstva troši na zakup imovine i opreme, bilo bi svrsishodno da se kreira interni akt kojim bi bile propisane procedure koje bi obuhvatile bitna pitanja u vezi sa zakupom imovine i opreme.

Carinski terminali: Postupajući po nalazima i preporukama revizije iz izvještaja revizije učinka na temu „Upravljanje carinskim terminalima“ Uprava je pokrenula aktivnosti na uspostavi novog sistema organizacije rada samih terminala.

S tim u vezi Upravni odbor Uprave je donio novu Odluku o carinskim terminalima⁹. Navedenom odlukom su regulisana pitanja vezana za rad carinskih terminala, a, između ostalog, odluka sadrži sljedeće: minimalne kapacitete u pogledu prostora koje mora posjedovati Carinski terminal, posjedovanje 50 tonske kolske vage, osiguranje

⁹ „Službeni glasnik BiH“ broj 11/16 od 19.02.2016. godine.

bankarske garancije u visini prosječnog mjesečnog prometa na terminalu u prethodnom periodu u svrhu osiguranja naplate pripadajućeg dijela naknade koju naplaćuju vlasnici terminala. U skladu s uslovima koji su definisani novom Odlukom, Uprava provodi aktivnosti na pripremi novih ugovora s vlasnicima carinskih terminala koji će istim biti ponuđeni na potpisivanje. U pogledu implementacije donesene Odluke postoje određeni rizici koji se ogledaju u nemogućnosti ispunjavanja uslova za terminale na određenim lokacijama. Osim toga, moguće je da određeni vlasnici ne prepoznaju ekonomski interes za nastavak dalje saradnje s Upravom.

U skladu s navedenim smatramo da Uprava treba razmotriti navedene rizike i rješenja radi premošćivanja perioda od mogućeg raskida ugovora s jednim i zaključenja ugovora s drugim vlasnikom terminala na određenoj lokaciji.

- **Izdaci za održavanje opreme i zgrada**

Izdaci za tekuće održavanje opreme i zgrada u Upravi sa 31.12.2015. godine iznose 619.165 KM, a najznačajnije se odnose na materijal za popravku i održavanje opreme (204.292 KM), usluge popravke i održavanja opreme (103.792 KM), usluge popravke i održavanja zgrada (82.364 KM), materijal za popravku i održavanje zgrada (81.190 KM).

Materijal i usluge za popravku i održavanje zgrada (163.554 KM): Izdaci za popravku i održavanje zgrada sa 31.12.2015. godine iznose 163.554 KM. Ugovori/okvirni sporazumi, koje je Uprava zaključila za pružanje navedenih usluga, su zaključeni na osnovu jediničnih cijena norma sata usluge i ne predviđaju cijene niti okvirne količine najznačajnijih rezervnih dijelova.

Materijal (204.292 KM) i usluge popravke i održavanja opreme (103.792 KM): Najznačajniji izdaci se odnose na usluge održavanja i baždarenja kolskih vaga, za šta je na osnovu dostavljene evidencije u 2015. godini izdvojeno 71.011 KM, sanaciju rasvjete, servis klima-uređaja, kompjutera i sl.

Prilikom zaključivanja ugovora nužno je definisati ugovorenu vrijednost na koju se ugovor zaključuje. Prilikom provođenja javne nabavke za navedene usluge potrebno je u ponudi navesti i osnovne rezervne dijelove koji bi činili sastavni dio ugovora.

- **Ugovorene usluge**

Usluge reprezentacije: Uprava je u 2015. godini donijela Pravilnik o korištenju sredstava reprezentacije. Navedenim Pravilnikom se reguliše pravo, uslovi i način korištenja sredstava reprezentacije, vrsta reprezentacije (interna i eksterna), osobe s pravom korištenja iste te maksimalan iznos odobrenih sredstava. Pravo na reprezentaciju imaju: direktor (150 KM mjesečno) pomoćnici direktora, operativni rukovodilac – načelnik Odjela za internu reviziju i šef kabineta (po 100 KM mjesečno) te načelnici odjela i šefovi odsjeka (po 20 KM mjesečno). Ukupno ostvareni troškovi reprezentacije iznose 36.507 KM i isti su manji za 36.199 KM (50%) u odnosu na prethodnu godinu.

Usluge štampanja (45.501 KM): Najznačajniji izdaci odnose se na usluge za PDV prijave i uplatnice za PDV, a na osnovu zaključenog ugovora.

6.2. Kapitalni izdaci

Budžetom za 2015. godinu su u okviru neposredne potrošnje Uprave planirana sredstva za kapitalne izdatke u ukupnom iznosu od 1.140.000 KM. Sa 31.12.2015. godine ukupno je realizovano 979.051 KM i to za nabavku opreme 747.391 KM, a za nabavku stalnih sredstava u obliku prava 231.660.

Nabavka opreme se najvećim dijelom odnosi na nabavku kompjuterske opreme u iznosu od 386.034 KM, elektronske opreme u iznosu od 180.180 KM, nabavku namještaja u iznosu od 93.615 KM, nabavku laboratorijske opreme u iznosu od 36.659 KM te 29.328 KM za nabavku mašina, uređaja i alata.

Nabavka stalnih sredstava u obliku prava se odnosi na nabavku softvera u vrijednosti od 231.660 KM.

Višegodišnja kapitalna ulaganja: Višegodišnja kapitalna ulaganja Upravi su odobrena u skladu s Odlukom o odobravanju Projekta nabavke i izgradnje objekata za regionalne centre i Središnji ured Uprave i izgradnje i rekonstrukcije graničnih prijelaza (Službeni glasnik BiH, broj 20/15) i Odlukom o odobravanju višegodišnjeg Projekta „Izrada nove porezne aplikacije u Informacionom sistemu Uprave“ (Službeni glasnik BiH, broj 17/15). Najnovijom Odlukom o odobravanju Projekta nabavke i izgradnje objekata za regionalne centre i Središnji ured Uprave i izgradnje i rekonstrukcije graničnih prijelaza, kroz povećanje ukupno raspoloživih sredstava po pojedinim projektima u odnosu na prethodne odluke Vijeća ministara kojima je regulisano navedeno pitanje, izvršeno je zatvaranje prekoračenja u realizaciji određenih projekata u odnosu na prvobitno planirane iznose. (RC Mostar, RC Tuzla)

Kao primjer navodimo da je u skladu s Odlukom Vijeća ministara (Službeni glasnik BiH broj: 51/12) za RC Tuzla bio odobren iznos od 6.407.886 KM, a da je, prema najnovijoj odluci, taj iznos povećan na 7.707.886 KM. Za RC Mostar prvobitno je odobreno 7.100.000 KM, a najnovijom Odlukom VM-a 7.500.000 KM. Za izgradnju GP Gradiška prvobitno je planirano 6.000.000 KM, a po novoj odluci ukupno je planirano 25.000.000 KM. Za realizaciju projekta nabavke i izgradnje objekata Uprave u budžetu za 2015. godinu planirana su sredstva u iznosu od 14.009.912 KM za: projekat 1601130 – Izgradnja GP Ivanjica i Gorica 2.600.000 KM; projekat 1601150 – Opremanje objekta RC Tuzla 600.000 KM; projekat 1601160 – Opremanje objekta RC Sarajevo 1.000.000 KM; projekat 1601170 – Izgradnja GP Gradiška 4.861.126 KM; projekat 1601190 – Izgradnja i opremanje objekta za Središnji ured i RC Banja Luka 2.098.786 KM i projekat 1601200 – Izrada nove porezne aplikacije 2.850.000 KM.

Vijeće ministara BiH je na 119. sjednici, održanoj 21.01.2015. godine, donijelo Odluku o odobravanju višegodišnjeg projekta „Izrada nove porezne aplikacije u informacionom sistemu Uprave“ (Službeni glasnik BiH, broj 17/15). Procijenjena vrijednost projekta je 8.000.000 KM, a finansira se iz sredstava budžeta institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH u periodu 2015–2017. godina.

Uprava je u toku 2015. godine imala otvorene programe u ISFU sistemu kako slijedi:

Implementacija NTCS: Ukupno raspoloživa sredstva po navedenom projektu u 2015. godini iznose 9.517.005 KM, a sa 31.12.2015. godine ukupno je realizovano 9.396.312 KM. Na nabavku softvera se odnosi 8.758.455 KM, a na nabavku kompjuterske opreme 637.857 KM. Nabavka softvera se odnosi na razvoj i uvođenje novog tranzitnog sistema kompatibilnog sa evropskim tranzitnim sistemom i u cijelosti integriranog u carinski podsistem IS UIO – ASYCUDA WORLD.

Izgradnja i rekonstrukcija graničnih prijelaza Vardište, Uvac, Gorica, Ivanjica, Deleuša, Užljebić i ostalih GP (1601130) za 2015. godinu:

Ukupno raspoloživa sredstva po datom programu u 2015. godini su iznosila 3.216.756 KM, a sa 31.12.2015. godine utrošeno je ukupno 279.160 KM. Na nabavku zgrada se odnosi 181.210 KM, rekonstrukciju zgrada 59.557 KM na GP Šamac i ostalo investicijsko održavanje 37.978 KM. Na kontu nabavki zgrada evidentirana je prva privremena situacija po ugovoru o izgradnji GP Gorica u iznosu od 150.210 KM i dvije fakture arhitektonskog biroa o preprojektovanju projekta izgradnje GP Ivanica i GP Gorica zbog potrebnih promjena na originalnom projektu. Rekonstrukcija zgrada se odnosi na rekonstrukciju na GP Šamac.

Upravi je u budžetu za 2015. godinu odobreno 2.600.000 KM za izgradnju graničnih prijelaza Ivanica i Gorica. Kako se na navedenom programu vode i sredstva za rekonstrukciju drugih prijelaza i evidentiraju sva raspoloživa sredstva, nije moguće pratiti realizaciju namjenski odobrenih sredstava za GP Ivanicu i Goricu.

Izgradnja objekta za RC Mostar: Raspoloživa sredstva na datom projektu, u 2015. godini, su iznosila 5.556 KM (preostala neutrošena sredstva) i nije bilo realizacije sa 31.12.2015. godine. Naime, navedeni projekat je završen i najnovijom Odlukom Vijeća ministara pokriven je iznos više utrošenih sredstava u odnosu na prethodno odobreno. U tom smislu je sa 7.100.000 KM, koliko je bilo odobreno za izgradnju zgrade sjedišta RC Mostar, po novoj Odluci Vijeća ministara taj iznos povećan na 7.500.000 KM, čime su pokrivena prekoračenja odobrenog budžeta za izgradnju RC Mostar u odnosu na prethodne odluke Vijeća ministara.

Izgradnja objekta RC Tuzla: Ukupno raspoloživa sredstva na navedenom projektu u 2015. godini su iznosila 677.710 KM i nije bilo realizacije sa 31.12.2015. godine. Na navedenom projektu je došlo do uvećanja ukupno odobrenih sredstava kako bi se pokrio iznos koji je utrošen tokom realizacije izgradnje zgrade sjedišta RC Tuzla u odnosu na planirano. Kako zbog većih troškova gradnje objekta, u odnosu na planirano, nije bilo moguće izvršiti opremanje objekta RC Tuzla, najnovijom odlukom VM-a je uvećan prvobitno odobreni iznos sa 6.407.886 KM na 7.707.886 KM, čime će biti omogućeno opremanje RC Tuzla.

Nabavka i opremanje objekta za RC Sarajevo: Ukupno raspoloživa sredstva na navedenom projektu u 2015. godini iznosila su 1.838.894 KM, a realizovano je sa 31.12.2015. godine 909.814 KM. Na poziciji nabavka zgrada evidentirani su izdaci za opremanje objekta u pogledu potrebnih instalacija u ukupnom iznosu od 57.613 KM, za nabavku namještaja utrošeno je 691.569 KM, a za nabavku kompjuterske opreme 160.632 KM. Primopredaja objekta u Sarajevu je izvršena 08.06.2015. godine. Inače, na navedenom projektu prema Odluci VM-a je odobreno ukupno 16.000.000 KM i to 15.000.000 KM za nabavku objekta i 1.000.000 KM za opremanje.

Izgradnja i opremanje GP Gradiška: Ukupno raspoloživa sredstva na navedenom projektu u 2015. godini su iznosila 10.354.920 KM, a realizovano je sa 31.12.2015. godine ukupno 7.742.351 KM i ista se odnose na nabavku zgrada. Na navedenom programu su evidentirani izdaci koje je fakturisao izvođač radova kroz privremene situacije, iznosi koje je fakturisao Nadzorni organ na gradilištu i projektant te drugi manji troškovi vezani za izgradnju objekta GP Gradiška (I faza). Prema Odluci VM-a za navedeni projekat su odobrena sredstva u iznosu od 25.000.000 KM pri čemu u odluci nije navedena struktura troškova (izgradnja, opremanje).

Izgradnja graničnog prijelaza Bijača i Svilaj: Ukupno raspoloživa sredstva na navedenom projektu u 2015. godini su iznosila 240.021 KM, a sa 31.12.2015. godine ukupno je utrošeno 151.896 KM i to za nabavku zemljišta na GP Svilaj. Cijena otkupljenog zemljišta je utvrđena u visini od 9,5 KM/m². Prema Odluci VM-a za navedeni projekat je odobreno ukupno 18.544.535 KM pri čemu je za pripreme radove

(saglasnosti i dozvole) odobreno 100.000 KM za izgradnju GP Bijača 8.042.535 KM, za eksproprijaciju zemljišta na GP Svilaj 152.000 KM i za izgradnju GP Svilaj 10.250.000 KM. Sredstva u iznosu od 3.000.000 KM, koja su planirana za budžetsku 2015. godinu, nisu evidentirana kao raspoloživa na kraju 2015. godine.

Nabavka i opremanje objekta za Središnji ured i RC Banja Luka: Ukupno raspoloživa sredstva na navedenom projektu u 2015. godini iznosila su 37.900.000 KM i nije bilo realizacije u 2015. godini. Naime, prema Odluci VM-a za nabavku objekta je planirano 36.000.000 KM, a za opremanje 1.900.000 KM. Tokom revizije u 2015. godini nismo uočili bilo kakve aktivnosti glede realizacije odobrenih sredstava, niti su nam predloženi relevantni dokazi zašto to nije učinjeno.

Priprema izgradnje i izgradnja GP Bijača (sredstva UMTS-a): Ukupno raspoloživa sredstva na navedenom projektu u 2015. godini iznosila su 75.360 KM, a sa 31.12.2015. godine realizovani izdaci iznose 10.053 KM, a odnose se na nabavku zgrada. Izdaci se odnose na izvođenje radova na preseljenju informatičke i telekomunikacione opreme s privremene na stalnu lokaciju GP Bijača. Naime, u skladu s Izmjenama i dopunama Odluke¹⁰ VM-a, odobreno je da se iz sredstava za UMTS dozvole izdvoji iznos od 8.042.535 KM za izgradnju GP Bijača, a iznos od 3.162.405 KM za pripremu i izgradnju GP Gradiška.

Priprema izgradnje i izgradnja GP Gradiška (sredstva UMTS-a): Ukupno raspoloživa sredstva na navedenom projektu iznose 3.162.405 KM i nije bilo realizacije sa 31.12.2015. godine. Sredstva su odobrena prema Odluci navedenoj kod projekta GP Bijača.

Izrada nove porezne aplikacije: Ukupan budžet na navedenom projektu iznosi 2.850.000 KM i odnosi se na nabavku softvera. Nije bilo realizacije sa 31.12.2015. godine.

IPA 2011 "Dalje usklađivanje carina i oporezivanja sa EU praksom i zakonodavstvom": Ukupno raspoloživa sredstva po ovom projektu iznose 3.345 KM (prethodna 135.000 KM), a sa 31.12.2015. godine ista su realizovana u iznosu od 3.345 KM.

Uzimajući u obzir raspoloživa sredstva po programima (projektima) i nezadovoljavajući stepen njihove realizacije, smatramo da Uprava treba intenzivirati aktivnosti u cilju postizanja većeg stepena realizacije navedenih projekata, vodeći računa o kvalitetnoj pripremi, nabavci i adekvatnom praćenju realizacije (monitoringu) projekata.

7. Bilans stanja¹¹

Ukupna aktiva Uprave na 31.12.2015. godine iznosi 73.077.202 KM i odnosi se na novčana sredstva (42.224 KM), kratkoročna potraživanja (297.101 KM) i neotpisanu vrijednost stalnih sredstava (72.737.876 KM).

¹⁰ Odluka o izmjenama i dopuni odluke o odobravanju "Projekta izgradnje objekata za regionalne centre Uprave za indirektno oporezivanje BiH Mostar, Tuzla, Sarajevo i Banja Luka, izgradnje graničnog prijelaza Gradiška, rekonstrukcije graničnih prijelaza Vardište, Deleuša, Uvac, Gorica i Užljebić i obavljanja pripremnih radova za izgradnju graničnih prijelaza Bijača i Svilaj" koji će se uvrstiti u program višegodišnjih kapitalnih ulaganja za period od 2011. do 2014. godine. (Službeni glasnik BiH broj: 95/13)

¹¹ Bilans stanja na 31.12.2015. godine prikazan je u Tabeli II u prilogu Izvještaja.

Ukupna pasiva Uprave na 31.12.2015. godine iznosi 83.162.627 KM i odnosi se na kratkoročne tekuće obaveze (3.369.032 KM), obaveze prema zaposlenicima (5.848.779 KM), kratkoročna razgraničenja (1.206.940 KM) i izvore sredstava (72.737.876 KM).

- **Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe**

Novčana sredstva u iznosu 42.224 KM odnose se na novčana sredstva u blagajni na 31.12.2015. godine u Središnjem uredu i regionalnim centrima.

Ukupna potraživanja na 31.12.2015. godine iznose 297.901,44 KM. Najveći dio potraživanja odnosi se na potraživanja za refundaciju naknada bolovanja (169.545,51 KM), ostala potraživanja (101.892,11 KM), potraživanja za unaprijed plaćenu robu i usluge – avansi (2.252 KM) i prijelazni račun potraživanja (21.589,08 KM).

Potraživanja za refundaciju naknada bolovanja: Potraživanja na osnovu refundacije naknada za bolovanje iznose 169.545,51 KM. Najveći dio potraživanja se odnosi na dugovanja Fonda zdravstvenog osiguranja RS koja na 31.12.2015. godine iznose 169.021,36 KM. Uprava pravovremeno podnosi zahtjeve za refundaciju bolovanja i vodi evidenciju o istim, međutim, fondovi zdravstvenog osiguranja kasne sa refundacijama, tako da neki zahtjevi datiraju i od 2013. i 2014. godine.

Procesom revizije je utvrđeno kako je Uprava još 12.08.2014. godine na ime refundacije bolovanja dostavila opomenu pred tužbu Fondu zdravstvenog osiguranja RS na tadašnji ukupan iznos dugovanja od 52.151 KM. S obzirom na to da u 2015. godini nije bilo daljih aktivnosti po navedenom pitanju, Uprava se ponovo 25.02.2016. godine obratila Pravobranilaštvu BiH radi dobivanja povratne informacije o pokretanju tužbe, a u cilju eventualnog povećanja iznosa tužbenog zahtjeva (139.430,68 KM).

- **Stalna sredstva**

Neotpisanu vrijednost stalnih sredstava u iznosu od 72.737.877 KM čine zemljište (5.635.234 KM), građevine (36.470.652), oprema (31.681.487), stalna sredstva u obliku prava (13.802.266 KM), sredstva u pripremi (8.578.743 KM), sredstva trajno van upotrebe (659.933 KM) te ispravka vrijednosti stalnih sredstava (-24.090.438 KM).

- **Kratkoročne obaveze i razgraničenja**

Kratkoročne tekuće obaveze u iznosu od **3.369.031,60 KM** najvećim dijelom se odnose na obaveze prema dobavljačima (3.331.795.02 KM), koliko iste iznose prema probnom bilansu, te obaveze za plaće i naknade troškova zaposlenih za decembar 2015. godine.

Uvidom u knjigu ulaznih faktura za 2016. godinu uočili smo kako su zaprimljene određene fakture iz 2015. godine u iznosu od 137.929.45 KM, a iste će biti plaćene na teret budžeta 2016. godine što nije u skladu s načelom modifikovanog nastanka događaja.

Potrebno je preispitati uzroke i razloge ovakvog načina evidentiranja i plaćanja troškova te preduzeti odgovarajuće aktivnosti i jačati interne kontrole u procesu stvaranja, odobravanja i plaćanja troškova.

Kratkoročna razgraničenja u iznosu od 1.101.348,30 KM odnose se na razgraničene rashode za nabavku roba i usluga. Razgraničeni rashodi za nabavku roba i usluga odnose se dijelom na rashode na osnovu rezervisanja za kapitalna ulaganja na osnovu ugovora

sklopljenih u 2015. godini. Međutim, Uprava je na osnovu ugovora koji su zaključeni do 31.12.2015. godine rezervisala i sredstva u iznosu od 644.559,01 KM i to po pozicijama:

- 613481 izdaci za uniforme, odjeću i platno 633.142,15 KM i
- 613727 usluge održavanja softvera 11.416,86 KM.

Imajući u vidu Instrukciju Ministarstva finansija i trezora BiH broj: 08-16-1-8801-1/15 od 26.10.2015. godine, Uprava je dopisom broj: 01-16-3-9-1013/15 od 22.12.2015. godine zatražila razmatranje mogućnosti davanja saglasnosti na rezervisanje tekućih izdataka za nabavku ženskog i muškog službenog odijela kao i za usluge održavanja softvera, za što je istu i dobila. S datumom obavljanja završne revizije (2016. godine) od ukupnog iznosa razgraničenih rashoda, realizovano je 732.790,10 KM ili 66%. Iznos od 368.658,20 KM u narednom periodu ostaje zatvoren.

Preporučujemo Upravi da ubuduće sve javne nabavke koje se tiču tekućih izdataka planira i provodi pravovremeno kako bi se u cijelosti mogla primjenjivati instrukcija Ministarstva finansija i trezora BiH.

- **Popis sredstava, obaveza i potraživanja**

Na osnovu Odluke i Uputstva o redovnom godišnjem popisu u Upravi na 31.12.2015. godine izvršen je popis imovine, potraživanja i obaveza. Imenovane su komisije za popis i određeni rokovi – 15.12.2015. godine za početak popisa i 05.02.2016. godine krajnji rok za završetak. Centralna popisna komisija je bila dužna prikupiti izvještaje popisnih komisija, sačiniti zbirni izvještaj o popisu i isti dostaviti direktoru Uprave najkasnije do 19.02.2015. godine. Popisivanju stalnih sredstava se pristupilo uz pomoć informatičke aplikacije putem elektronskog očitavanja bar-kodova nalijepljenih na osnovna sredstva, što je znatno olakšalo popisivanje.

Direktor je 23.02.2016. godine donio Odluku o usvajanju redovnog godišnjeg popisa stalnih sredstava na 31.12.2015. godine te načinu knjiženja inventurnih razlika u Upravi. Nadležna komisija je dužna dati prijedlog za utvrđeni manjak, kako u pogledu namirenja vrijednosti utvrđenog manjka tako i u pogledu utvrđivanja eventualne disciplinske odgovornosti zadužene osobe, s obzirom na to da se radi o specifičnoj opremi čiji nestanak može biti predmet zloupotrebe. Navedenom odlukom u većini slučajeva su prihvaćeni zahtjevi popisnih komisija iz Regionalnih centara, a u vezi s rashodovanjem stalnih sredstava. Cjelokupan popis je izvršen na vrijeme i nisu uočene značajne nepravilnosti. Tokom revizije uočili smo kako su u vanbilansnoj evidenciji iskazana sredstva bivših entitetskih carinskih uprava i Brčko distrikt, i zamijenjeni stari dijelovi informatičke opreme i autodijelovi.

Kada je u pitanju vanbilansna evidencija preporučujemo Upravi da razmotri i analizira mogućnost da istu evidentiraju u bilansu i po potrebi izvrše konsultacije i s Ministarstvom finansija i trezora.

8. Javne nabavke

U skladu s raspoloživim sredstvima Uprava je sačinila Plan javnih nabavki za 2015. godinu kojim je predviđeno provođenje 99 postupka javnih nabavki ukupne vrijednosti od 22.263.067 KM. Prema izvještajima iz sistema e-nabavke Uprava je u toku 2015. godine provela 136 postupaka javnih nabavki ukupne vrijednosti 16.525.661 KM. Udio okvirnih sporazuma u navedenom iznosu je 69% ili 11.407.312 KM. Najveći iznos

pojedinačnog okvirnog sporazuma od 8.700.000 KM se odnosi na usluge štampanja akciznih i poreznih markica, a isti je zaključen sa firmom Grafotisak d.o.o. Grude na tri godine.

Provedena su ukupno 43 otvorena postupka u vrijednosti od 15.827.371 KM, dva pregovaračka postupka bez dodatnog obavještenja o nabavci u vrijednosti od 312.495 KM, 22 postupka putem konkurentskog zahtjeva za dostavom ponuda u ukupnoj vrijednosti od 268.581 KM te 69 direktnih sporazuma u ukupnoj vrijednosti od 117.214 KM. Broj provedenih nabavki je veći od broja planiranih, između ostalog, jer je u pregledu provedenih procedura evidentiran veći broj direktnih postupaka manje vrijednosti. Plan nabavki nije mijenjan u 2015. godini iako je bilo osnove za njegove promjene. Naime, komparacijom Plana nabavki, raspoloživog budžeta po pozicijama i provedenih procedura može se zaključiti da ima provedenih postupaka koji nisu navedeni u Planu nabavki za 2015. godinu.

Preporučujemo da se prilikom sačinjavanja Plana javnih nabavki koriste svi relevantni izvori informacija u cilju sveobuhvatnog planiranja postupaka na godišnjem nivou, posebno u pogledu stvarnih potreba za predmetima nabavke, a potom procijene vrijednosti istih.

Poslove pripreme postupaka javnih nabavki i same evaluacije ponuda vrše osobe zaposlene u Odsjeku za administrativne poslove i Odsjeku za upravljanje i održavanje objekata. U okviru Odsjeka za administrativne poslove nalazi se Grupa za javne nabavke u kojoj je prema sistematizaciji radnih mjesta predviđeno mjesto šefa grupe, jednog državnog službenika i dva zaposlenika. U komisiji za evaluaciju ponuda uključene su i osobe koje su radile na kreiranju tenderske dokumentacije.

Preporučuje se Upravi da, u mjeri u kojoj je to moguće, vrši segregaciju dužnosti u pogledu provođenja procesa javnih nabavki.

Revizijom pojedinačnih procedura javnih nabavki uočili smo sljedeće:

Nabavka radova za izgradnju GP Gorica (1.574.667 sa PDV-om): Navedena procedura je provedena putem otvorenog postupka. Odluka o provođenju procedure javne nabavke putem otvorenog postupka donesena je 10.06.2015. godine s procijenjenom vrijednošću od 1.000.000 KM sa PDV-om. Planirana vrijednost nabavke je iznosila 1.000.000 KM, međutim, uvidom u dokumentaciju, nismo se uvjerali da je sačinjavan predmjer radova koji bi bio osnova za procjenu vrijednosti nabavke. Zaključili smo da je glavni projekat izradila ista firma koja je naknadno kroz postupak nabavke izabrana kao Nadzorni organ u realizaciji izgradnje GP Gorica. Uprkos činjenici da je projektant preuzeo obavezu da u okviru glavnog projekta sačini predračun i predmjer radova, sačinjen je predmjer, ali ne i predračun. U Zapisniku s otvaranja ponuda navedeno je da su ponude dostavila tri ponuđača i to: Hering Široki Brijeg, Promark Mostar i konzorcij Džena i BalegeM Gradačac. Dana 27.07.2015. godine donesena je odluka kojom se kao najpovoljnija ponuda ocjenjuje ponuda Promark d.o.o. Mostar sa cijenom od 1.280.542 KM sa PDV-om. U odluci o izboru najpovoljnijeg ponuđača je navedeno da se predlaže direktoru zaključenje ugovora, a ne poništenje postupka, iako je najpovoljnija ponuda značajno iznad procijenjene vrijednosti nabavke. U obrazloženju se navodi kako su sve prihvatljive ponude iznad procijenjene vrijednosti nabavke, kako je najpovoljnija ponuda u skladu sa tržišnim uslovima i kako su ugovornom organu odlukom Vijeća ministara 10/15 (Službeni glasnik BiH broj:20/15) odobrena sredstva u iznosu od 2.600.000 KM za izgradnju graničnih prijelaza Gorica i Ivanica u 2015. godini.

Na zahtjev Uprave, firma Promark d.o.o. Mostar nije dostavila potpunu dokumentaciju iz člana 45. Zakona o javnim nabavkama. Poništena je odluka o izboru najpovoljnijeg ponuđača od 20.08.2015. godine kojom se istovremeno kao najpovoljniji ponuđač bira Hering d.o.o. Široki Brijeg čija je ponuda veća za 293.763 KM u odnosu na prvorangiranog ponuđača. Ugovor sa firmom Hering d.o.o. Široki brijeg je zaključen 06.10.2015. godine na iznos od 1.574.667 sa PDV-om.

Uvidom u sadržaj dostavljenih ponuda konstatovano je da su ponuđači, u skladu sa zahtjevom u tenderskoj dokumentaciji, dostavili garancije za ozbiljnost ponude u iznosu od 1% procijenjene vrijednosti ugovora. U garancijama je, kao jedan od uslova za aktiviranje garancije, navedeno da će ista biti aktivirana ukoliko ponuđač dostavi izjave neistinitog sadržaja u vezi s članom 45. Zakona o javnim nabavkama. U konkretnom slučaju, s obzirom na to da prvorangirana firma Promark d.o.o. Mostar nije dostavila odgovarajuću dokumentaciju iz člana 45. Zakona o javnim nabavkama tj. da je umjesto za pravnu osobu dostavila uvjerenje iz nadležnog suda za vlasnika firme, isto uvjerenje Uprava nije prihvatila kao dokaz za ispunjenost uslova iz člana 45. Zakona o javnim nabavkama. Kada je u pitanju ponuda drugorangiranog ponuđača konstatovano je da je isti dostavio, na zahtjev Uprave, dokumentaciju iz člana 45. Zakona o javnim nabavkama na način da je umjesto dokaza da pravna osoba nije osuđena pravomoćnom sudskom presudom za krivična djela organizovani kriminal, prijevare, korupciju i pranje novca, dostavljeno uvjerenje općinskog suda u kojem ponuđač nije pravomoćno osuđen za bilo koje krivično djelo pred tim sudom.

S obzirom na to da procijenjena vrijednost nabavke vjerovatno nije bila zasnovana na realnoj osnovi i ponuđene cijene ponuđača bile su znatno iznad procijenjene vrijednosti nabavke. Kako je veći broj ponuđača preuzeo tendersku dokumentaciju (14 firmi) moguća mala zainteresovanost istih da dostave ponude leži u činjenici da je procijenjena vrijednost nabavke bila znatno ispod tržišnih cijena radova te je to moglo biti destimulativno za ponuđače.

Preporučujemo da se za projekte izvođenja radova obavezno ugovara i sačinjava predračun radova koji bi predstavljao osnovu za procjenu vrijednosti nabavki. Skreće se pažnja Upravi da prati stavove nadležnih organa u vezi s dokumentima koji se mogu prihvatiti i priznati kao dokazi prilikom kvalifikacije ponuda, kako bi se umanjila mogućnost ponavljanja postupaka u slučaju žalbe.

Preporučujemo da se u slučajevima ispunjenja uslova za aktiviranje garancija koje dostavljaju dobavljači izvrši aktiviranje istih, jer u suprotnom se postavlja pitanje svrsishodnosti uzimanja garancija.

Nabavka elektronske opreme (lot-1 109.863 KM, lot-2 16.215 KM): U otvorenom postupku za nabavku elektronske opreme (4 lota) za lot-2 (printeri) i lot-3 (kopir-aparati) nije došlo do zaključenja ugovora. Naime, za lot-2 nije bilo kvalifikovanih ponuda, a za lot-3 ponuđač nije dostavio validnu dokumentaciju po članu 45 Zakona o javnim nabavkama, a ponuda drugorangiranog je bila znatno veća te je postupak poništen. U novoj proceduri nabavke Ugovor za nabavku i isporuku kopir-aparata (lot-1 procijenjeno 123.932 KM bez PDV-a) je zaključen u iznosu od 109.863 KM sa PDV-om, a Ugovor za nabavku i isporuku printera (lot-2 procijenjeno 29.915 KM bez PDV-a) zaključen je u iznosu od 16.215 KM sa PDV-om. Najpovoljniji ponuđač u prvoj proceduri za nabavku i isporuku kopir-aparata se nije javio u ponovljenoj proceduri, a drugorangirani u prvoj proceduri (koji je bio prvorangirani u novoj proceduri) je ponudio identičnu opremu kao u prvom postupku nabavke za ovaj lot, ali za preko 30.000 KM povoljniju. Ugovor je zaključen sa istim ponuđačem za oba lota.

Prema navedenim činjenicama može se zaključiti da ponuđači svoje ponude prilagođavaju procijenjenoj vrijednosti nabavke i u slučaju kada uslovi na tržištu omogućavaju istim da ponude nižu cijenu. U skladu s navedenim zaključujemo da su procijenjeni iznosi u datoj nabavci bili znatno iznad iznosa dostavljene najpovoljnije ponude o čemu treba voditi računa pri planiranju.

U procesu revizije uočeno je da se prije pokretanja nabavke elektronskih sredstava prikupljaju podaci s terena o potrebama za novom opremom i na osnovu toga se raspisuje procedura nabavke. Dakle, za nabavku elektronske i kompjuterske opreme generalno ne postoje usvojeni adekvatni dugoročni planovi znavljanja opreme. Ranije je razvijena baza podataka kompjuterske opreme, ali ista nije ažurna i ne može se koristiti kao osnova prilikom planiranja budžetskih sredstava za zamjenu opreme. Plan bi trebao sadržavati presjek stanja kompletne kompjuterske i elektronske opreme s godinom nabavke, optimalne periode korištenja opreme, datume znavljanja, okvirna budžetska sredstva za znavljanje i sl., a isti bi odobrilo rukovodstvo.

Mišljenja smo da je u saradnji sa Sektorom za IT potrebno kreirati dugoročne planove znavljanja kompjuterske i elektronske opreme i na taj način pravovremeno osigurati stvarno potrebna budžetska sredstva (adekvatna procjena) za ove namjene i smanjiti rizike funkcionalnosti sistema. Također smatramo da bi bilo ekonomično i efikasno znavljanje opreme raditi na način da se prethodno utvrdi starost i funkcionalnost opreme i u skladu s tim izvrši zamjena (posebno one opreme koja se koristi za procese koji traže veću brzinu rada uređaja) u narednoj godini, a da se sljedeće znavljanje radi planski u narednim godinama.

Nabavka lož ulja (290.099 KM): Procijenjena vrijednost nabavke u Planu nabavki za 2015. godinu je bila 427.000 KM. Procedura je provedena putem otvorenog postupka na osnovu odluke donesene 20.08.2015. godine pri čemu je bilo predviđeno zaključenje okvirnog sporazuma na dvije godine. Ponude je dostavilo šest ponuđača, a najpovoljnija je bila ponuda Nestro petrola s ukupnom cijenom od 290.099 KM na godišnjem nivou. Ponuđena cijena je iznosila 1,2613 KM/l dok je prosječna cijena lož ulja u septembru, mjesecu koji je prethodio mjesecu dostavljanja ponude, prema Agenciji za statistiku BiH iznosila 1,6 KM/l. Okvirni sporazum je zaključen 22.12.2015. godine odnosno 15.01.2016. godine. Promjena cijene je ugovorena na način da je ista uvijek manja za procenat za koji je bila manja ponuđena cijena u odnosu na prosječnu cijenu lož ulja koju je objavila Agencija za statistiku BiH za mjesec koji je prethodio mjesecu u kojem je dostavljena ponuda. Ugovoreno je također da je cijena fiksna prvih 30 dana nakon potpisivanja okvirnog sporazuma. U okvirnom sporazumu je regulisano pitanje kvaliteta isporučenog lož ulja i način njegove provjere.

Uzimajući u obzir način na koji je regulisana promjena cijene lož ulja skreće se pažnja Upravi na dosljednu primjenu zaključenog okvirnog sporazuma.

Nabavka i isporuka muških i ženskih mantila i džempera (lot-1 139.259 KM, lot-2 69.937 KM): Nabavka navedenih roba je izvršena nakon što prvobitno u prethodnom postupku nabavke nije bilo ponuda za jedan predmet nabavke, odnosno ponuđena cijena je bila znatno veća od procijenjene vrijednosti nabavke za drugi predmet nabavke. Poništenje postupka nabavke za navedene predmete nabavke je izvršeno odlukom od 09.10.2015. godine. Novi postupak je pokrenut odlukom direktora od 29.10.2015. godine, a procijenjene vrijednosti po lotovima su bile kako slijedi: lot-1 muški i ženski

kišni mantili 83.334 KM bez PDV-a, a lot-2 džemperi 64.102 KM. Procedura je provedena putem otvorenog postupka. Po datom postupku ponudu po oba lota je dostavio isti ponuđač i to za lot-1 u iznosu od 139.259 KM sa PDV-om, a za lot-2 u iznosu od 69.937 KM sa PDV-om. Komisija je konstatovala da dostavljena ponuda sadrži sve tražene elemente i predložila direktoru zaključenje ugovora mada je cijena po lotu 1 veća za cca 30.000 KM u odnosu na procijenjenu vrijednost nabavke. U obrazloženju komisije se navodi da je izmijenjena tenderska dokumentacija u odnosu na prethodnu i da je izmijenjen sastav materijala jer je tvornica koja je radila tu tkaninu prestala s radom (prema informacijama dobijenim od dobavljača u prethodnom postupku). Uvidom u dostavljenu ponudu dobavljača konstatujemo je da je ispitivanje tkanine vršeno u institutu koji nije akreditiran u BiH. Uprava je zaključila ugovore s dobavljačem 18.12.2015. godine.

Skreće se pažnja na potrebu dokumentovanja činjenica koje se odnose na promjene na tržištu koje su uticale na zaključenje ugovora po znatno većoj cijeni od procijenjene vrijednosti nabavke. Razmotriti mogućnost da se u tenderskoj dokumentaciji navodi da izvještaj o kontroli materijala treba biti osiguran od nadležnih akreditivnih tijela u BiH (barem za domaće ponuđače) pri čemu treba voditi računa o nediskriminaciji ponuđača.

Nabavka usluga održavanja radnih stanica (cca 70.000 KM – godišnji nivo): Nabavka je provedena putem otvorenog postupka, a bila je podijeljena na četiri lota (previđeno zaključenje okvirnog sporazuma na dvije godine). Tenderskom dokumentacijom, a i samim okvirnim sporazumom, je predviđeno da za ugradnju rezervnih dijelova i usluga održavanja, koje nisu obuhvaćene specifikacijom rezervnih dijelova, kao i popravku uređaja koja ne uključuje nabavku novog rezervnog dijela (npr. čišćenje i sl.) obračunavat će norma/sat u iznosu od 46,80 KM sa obračunatim PDV-om. Ponude su ponuđači dostavljali u rasponu između 6 i 7 hiljada KM po lotu sa PDV-om. Iz navedenog proizlazi da je samo manji dio nabavke usluga održavanja opreme obuhvaćen specifikacijom, a može se vidjeti također da su ponuđene cijene za pojedine stavke iz specifikacije rezervnih dijelova s ugradnjom veoma niske. Također je konstatovano da su ponude ponuđača (izuzimajući jednog) vrlo blizu po vrijednosti. Po svim lotovima je izabran jedan ponuđač.

Preporučujemo da specifikacija sadrži više stavki (u skladu s historijskim troškovima) jer u situaciji u kojoj je specifikacijom obuhvaćen samo manji procenat dijelova s ugradnjom podrazumijeva da je veći dio ugovora nedefinisan u pogledu cijene dijela odnosno vremena ugradnje određenih dijelova koji nisu u specifikaciji.

Nabavka usluga održavanja kolskih vaga (60.000 KM): Postupak je proveden putem pregovaračkog postupka bez objave obavještenja o nabavci. Procijenjena vrijednost nabavke iznosi cca 60.000 KM, a provedena je kroz tri lota. Ponude su dostavila dva ponuđača: Preciz d.o.o. Čapljina i Preciz Vulin Đorđe Banja Luka, koje imaju povezane vlasničke odnose. Za lot-1 vage Vegar Novi Sad (2 komada) i lot-2 vage Zagreb (12 komada) ponude je dostavio Preciz Đorđe Vulin Banja Luka (lot-1 5.216 sa PDV-om, lot-2 31.073 KM sa PDV-om). Za lot-3 ponudu je dostavio Preciz d.o.o. Čapljina sa cijenom od 10.387 KM sa PDV-om. Inicijalne (početne) ponude su ostale iste prilikom dostavljanja konačnih ponuda. Odluka o izboru najpovoljnijeg ponuđača je donesena 02.04.2015. godine. Sa izabranim ponuđačima su nakon pribavljenih mišljenja Pravobranilaštva BiH zaključeni ugovori. Uvidom u tendersku dokumentaciju zaključili

smo kako je u ukupnu cijenu ponude ušao redovni godišnji servis i baždarenje vage kao i ponuđena cijena norma sata. Lista rezervnih dijelova nije navedena s ugradnjom i ista ne ulazi u vrijednost ponude.

Nabavka usluga servisiranja vozila marke Škoda u RC Mostar (10.000 KM): Procedura je provedena putem pregovaračkog postupka bez objave obavještenja (vozila u garantnom roku). Procijenjena vrijednost nabavke prema Odluci od 05.08.2015. godine je bila 10.000 KM bez PDV-a. Navedena nabavka je navedena u Planu nabavki, a njeno provođenje je planirano u trećem kvartalu. Predviđeno je bilo da se ugovor dodijeli na osnovu kriterija ekonomski najpovoljnije ponude (80% cijena, 10% operativni troškovi i 10% garancija). Na tender su se javila dva ponuđača. Komisija je prvobitno provjeravala kvalifikovanost, zatim je traženo dostavljanje inicijalne, a potom i konačne ponude. Jedan od dva ponuđača nije dostavio konačnu ponudu u roku u kojem je to bilo propisano. Ugovor je zaključen 25.01.2016. godine s ponuđačem koji je dostavio konačnu ponudu u roku i u istom je navedena cijena norma sata, ali ne i rezervni dijelovi, odnosno nije navedena vrijednost na koju je ugovor zaključen.

Preporučujemo da se za nabavku usluga servisiranja vozila zaključuju okvirni sporazumi sukladno odredbama Zakona o javnim nabavama.

Nabavka bankarskih usluga: Odlukom od 20.05.2015. godine stavljena je van snage Odluka o provođenju oglasa za prikupljanje ponuda za svakodnevno prikupljanje i transfer prikupljenih prihoda na Jedinstveni račun kod Centralne banke BiH od 28.10.2014. godine, a zbog uvođenja novog carinskog podsistema ASYCUDA WORLD od 01.01.2016. godine.

Preporučujemo da se ponovo pokrenu aktivnosti na provođenju nabavke bankarskih usluga pri čemu treba utvrditi takve kriterije koji će minimizirati rizike raspolaganja novcem od prihoda koji prikupljaju i transferiraju u poslovne banke.

Osim navedenih nabavki, predmetom revizije su bile obuhvaćene nabavke namještaja u RC Sarajevo (621.826 KM) i nabavka goriva (540.000 KM – okvirni sporazum na dvije godine), koje su vrijednosno značajne, pri čemu nisu uočene značajne slabosti i nedostaci.

Realizacija ugovora o javnim nabavkama:

Izrada softvera za nacionalni tranzitni sistem NCTS (8.758.455 KM): Nabavka navedenog sistema je provedena u 2014. godini, a ugovor zaključen 27.10.2014. godine. Prema ugovorenim uslovima izvršilac se obavezao da će nakon isteka garantnog perioda pružati usluge održavanja sistema u periodu od pet godina (do 01.01.2022. godine) te da će u periodu održavanja imati na raspolaganju sve objekte i kadrove nužne za realizaciju usluga u sjedištu Uprave. U cilju realizacije navedenog projekta ugovorom je bilo predviđeno formiranje Operativnog tima za saradnju s izvođačem u izradi softvera. Operativni tim je formiran Rješenjem direktora od 03.02.2015. godine i u isti je imenovano 10 osoba iz Uprave. U skladu s ugovorom firma LANACO (izvođač) je sačinila 30.06.2015. godine Zapisnik o implementaciji testnog sistema NCTS koji je potpisala jedna osoba za LANACO i jedna osoba za Upravu (nisu navedena imena osoba na samom zapisniku). Na 30.09.2015. godine firma LANACO je sačinila dva zapisnika i to: Zapisnik o primopredaji licence Oracle Weblogic Enterprise Edition – full use koji je potpisao predstavnik LANACO i predstavnik Uprave te Zapisnik o pravima

nad izvornim kodom NCTS koji je potpisao predstavnik Uprave. Dana 01.10.2015. godine predsjednik Operativnog tima sačinjava Zapisnik i isti potpisuje, a u istom navodi kako je 29.06.2015. godine izvršena implementacija testnog sistema NCTS, a zadatak Operativnog tima je da u periodu 01.07. do 30.09.2015. godine izvrši testiranje urađenog softvera. Nakon uvida u testnu verziju NCTS, kako se navodi u zapisniku, pristupilo se testiranju te dodatnom prilagođavanju softvera u skladu s projektnim zadatkom. Na kraju zapisnika konstatovano je da je ova faza NCTS u skladu sa zahtjevima datim u Aneksu 6 tenderske dokumentacije. Komisija za primopredaju softvera je 22.10.2015. godine sačinila zapisnik o primopredaji softvera NCTS u carinski podsistem Uprava. U zapisniku se komisija poziva na prethodno spomenute zapisnike. Nakon testiranja trebalo je osigurati provedbene akte u skladu sa novim Zakonom o carinskoj politici, i pustiti sistem u produkciju. Kako spomenuti podzakonski akti nisu kreirani i usvojeni te kako nije omogućen proces elektronskog potpisivanja NCTS sistem nije mogao biti pušten u produkciju. Testni sistem će sada čekati ispunjenje navedenih preduslova da bi mogao ući u produkciju upotrebu. Za isporučene Oracle licence će se vjerovatno plaćati podrška bez obzira na moment početka korištenja sistema.

U skladu s navedenim možemo zaključiti da se komisija za primopredaju uglavnom oslanjala na prethodno kreirane dokumente u pogledu potvrde realizacije ugovora s dobavljačem. Pritom je važno istaknuti da je preuzimanje testnog sistema NCTS potvrdila jedna osoba u Upravi, a testiranje je kroz zapisnik potvrdio samo predsjednik Operativnog tima.

Realizovati sve aktivnosti koje su u domenu Uprave kako bi se NCTS sistem pustio u produkciju. Podršku za sve Oracle licence, uključujući i ove koje se koriste za NCTS, bi trebalo riješiti kroz ugovor sa Oracle-om koji ima ekskluzivno pravo za licencnu podršku. U skladu s mogućnostima, sa isporučiocem sistema realizovati sporazum kako bi garantni period počeo važiti od momenta stvarnog ulaska sistema u produkciju.

Realizacija izgradnje GP Gradiška I faza (8.499.291 KM): Ugovor sa izvođačem je zaključen 23.12.2014. godine, a prema dostupnoj dokumentaciji izvođač je uveden u posao 23.03.2015. godine i istom se od tog dana računa 240 dana kao rok za izvršenje posla. Izvođač radova je konzorcij Niskogradnja Laktaši i Kors Laktaši. Projektant je bila firma Routing d.o.o. Banja Luka, a Nadzorni organ Institut za građevinarstvo Banja Luka. Ukupna realizacija po navedenom projektu sa 31.12.2015. godine je iznosila 7.742.351 KM, a na kontu nabavki zgrada evidentirano je devet situacija koje se odnose na izabranog dobavljača za izgradnju GP Gradiška (I faza) u iznosu od 7.711.997 KM (ugovoreno ukupno 8.499.291KM) pri čemu je na ime retencije obustavljeno od isplate 405.895 KM (5%). Ostali izdaci na navedenom projektu se odnose na projektanta i Nadzorni organ.

Uvidom u sadržaj privremenih situacija tokom izvršenja projekta nismo se uvjerali da je vršena kontrola fakturiranih radova, odnosno da je provjeravana matematička i suštinska tačnost fakturiranih iznosa. To je bilo i otežano zbog činjenice da način na koji su kreirane privremene situacije i obračuni ne omogućuje identifikovanje radova koji su izvršeni po konkretnoj privremenoj situaciji na jednostavan način. Prema navodima zaposlenih u Upravi uključenih u projekat, najvećim dijelom se Uprava oslanjala na Nadzorni organ i njegove stavove i potvrde određenih aktivnosti.

Prema prezentovanoj dokumentaciji Nadzorni organ je sačinio konačni izvještaj početkom marta 2016. godine i u istom su data mišljenja o izvedenim radovima. U izvještaju se navodi da je Nadzorni organ dao 12.08.2015. godine saglasnost na izmjenu

tehničkog rješenja, koju je tražio izvođač, radi ubrzanja dinamike gradnje i smanjenja troškova gradnje na način da se potpuno izbaci armirani nasip i dio AB zidova te umjesto navedenog postavi nasip sa formiranjem nove škarpe. U izvještaju Nadzornog organa se navodi da je ukupna razlika između viška i manjka radova po izvršenim tehničkim rješenjima 389.971 KM. Detaljnijim uvidom u kalkulaciju prvobitnog i izmijenjenog tehničkog rješenja proizlazi da su troškovi smanjeni za navedeni iznos. Izvođač radova je u svom zahtjevu za izmjenu tehničkog rješenja naveo i da će nepredviđeni radovi iznositi 297.999 KM sa PDV-om, a isti se odnose na sljedeće: nabijanje podtla (112.261 KM), regulacija starog toka rijeke Čatrnje (175.500 KM), zasijecanje stepenica (10.237 KM). Na navedenu tehničku izmjenu saglasnost je dao i projektant. Regulacija starog korita rijeke Čatrnje je obračunata paušalno jer, kako se navodi, nije vršeno snimanje korita rijeke.

Navedeno je da zbog opravdanih tehničkih razloga, odnosno zbog nedovoljne visine nasipa koja je predviđena i rađena u prvoj fazi izgradnje GP Gradiška, izvođač radova nije bio u mogućnosti da izvede određene radove u prvoj fazi izvođenja. Zbog toga će ih, kako navodi Nadzorni organ u svom izvještaju, izvođač izvesti u drugoj fazi gradnje kada se stvore tehnički uslovi za njihovo nesmetano izvođenje. Radovi koji nisu izvedeni odnose se na sljedeće: dreniranje i odvodnja trupa puta (32.212 KM), metalna ograda (44.968 KM), izrada hidrantske i sanitarne mreže (108.439 KM), izrada priključnih cjevovoda od zadnjih šahtova objekata (5.412 KM), nabavka i ugradnja armiranog betona za izradu rasteretne ploče šahtova (6.674 KM), izrada priključnih cestovnih slivnika za reviziono okno zauljene kanalizacije ili izravno na cijev (14.450 KM), izrada elektro i telekomunikacionih instalacija (612.042 KM). U skladu s navedenim ukupno je ostalo 824.197 KM neizvršenih radova prve faze. Prema posljednjoj privremenoj situaciji br. 9 od 04.12.2015. godine (konačna situacija još nije ispostavljena) ukupni izvršeni radovi po ugovoru za prvu fazu izgradnje GP Gradiška sa PDV-om iznose 8.117.892 KM. Uzimajući u obzir izvršene i neizvršene radove proizlazi da će po projektu prve faze prekoračenje ugovorenog iznosa biti najmanje cca 450.000 KM što će biti moguće sagledati tek po izradi konačne situacije. U pogledu prekoračenja količine radova u odnosu na predmjer najizraženiji su, na bazi do sada dostupne dokumentacije, zemljani radovi koji se odnose na iskop humusa. Razlog za navedeno je to što u predmjeru nije uzeto u obzir da se na lokaciji nalazi dosta nasipa.

Uzimajući u obzir da radovi nisu okončani i primljeni te da je neizvjestan početak izgradnje druge faze, postavlja se pitanje rokova realizacije projekta prve faze kao i regulisanja odnosa sa izvođačem radova u prvoj fazi.

Preporučujemo da predstavnici implementacijskog tima iz Uprave budu više uključeni u realizaciju projekata gradnje u cilju praćenja kvalitativnog i kvantitativnog aspekta realizacije samog ugovora o izgradnji. S tim u vezi potrebno je vršiti redovnu kontrolu ispostavljenih privremenih situacija po svim izvršenim radovima, a od uključenih u realizaciju tražiti posebno obrazloženje za svako odstupanje.

Realizacija ugovora o najmu telekomunikacijskih vodova (406.000 KM): Uprava je tokom 2015. godine sa BH Telecomom zaključila 14 ugovora. Sa m:telom je zaključila 42 ugovora, dok je sa HT-om zaključila 19 ugovora. Kasno zaključenje jednog ugovora s HT-om je uslovljeno time da se radi o novom linku na teritoriju koji slabije pokriva HT, pa im je za realizaciju ove usluge trebalo više vremena.

Konstatovano je da sve obaveze po zaključenim ugovorima sa dobavljačima nisu izvršene (m:tel i HT). Uočeno je da se na dvije lokacije paralelno plaća zakup i starih i

novih vodova jer Uprava nema potrebnu komunikacionu opremu za korištenje novih vodova, a dobavljač je u konkretnim slučajevima realizovao svoju ugovorenu obavezu.

Smatramo da je nužno insistirati da se svi vodovi za koje postoje tehnički i drugi preduslovi implementiraju u skladu sa zaključenim ugovorima. Mišljenja smo da u saradnji s isporučiocima usluga treba osigurati fakturisanja u skladu s važećim ugovorima, a potom izvršiti usaglašavanje i korekcije plaćenih usluga od momenta važenja novih ugovora pa sve do isporuke svih faktura saglasno novim ugovorima. Nadalje, smatramo da na lokacijama gdje se plaća dupli zakup treba, što je prije moguće, implementirati nedostajuću opremu te tako prestati plaćati dupli zakup vodova.

Nabavka usluga godišnjeg održavanja za softverske proizvode „Oracle“:

Uprava nije realizovala nabavku usluga tehničke podrške za 50 Oracle Database Enterprise Edition – Named User Plus (Oracle NUP) za 2015. godinu. Pravilo kompanije Oracle je da tehnička podrška zahtijeva da sve licence u skupu Oracle licenci moraju biti podržane na istom nivou tehničke podrške. To znači da Oracle ne dopušta nabavku tehničke podrške dijela licenci, u ovom slučaju samo Oracle NUP licenci. **Pored** Oracle NUP licenci, Uprava raspolaže sa 12 procesorskih Database Server licenci za čiju obnovu nisu bila osigurana budžetska sredstva. Prema procjeni, tehnička podrška za 12 procesorskih database licenci košta oko 530.000 KM. Uprava nije ni za prethodne godine plaćala spomenute licence pa je upitna isplativost obnove navedenih licenci. Ove licence se koriste u novom Asycuda World sistemu. Dobra praksa pokazuje da bi za sve ozbiljne sisteme trebalo osigurati tehničku podršku i obnovu licenci. Za potrebe rezervne lokacije također će biti nužno osigurati dodatne licence.

Uprava bi trebala analizirati način i isplativost obnove svih postojećih Oracle licenci (uključujući i Oracle database licence za 12 procesora). U skladu s rezultatima analize pristupiti razmatranju obnove licenci ili nabavci novih licenci u najpogodnijem trenutku. Pravovremeno planirati i obnovu novih Oracle licenci (npr. licence nabavljene za NCTS projekat).

Kupovina poslovnog prostora za smještaj RC Sarajevo: Po realizaciji kupovine objekta i zaključenom ugovoru isplata je izvršena početkom 2015. godine. Prema zapisniku od 08.06.2015. godine, komisija od pet članova je izvršila prijem objekta od izvođača radova.

Realizacija projekta izgradnje GP Gorica: Ugovor o izgradnji GP Gorica je zaključen na iznos od 1.574.667 sa PDV-om. Prvi sastanak tima za implementaciju je održan 22.10.2015. godine. U toku 2015. godine ispostavljena je jedna privremena situacija po navedenom ugovoru u iznosu od 150.210 KM.

Nabavka autoguma: Izdaci za autogume sa 31.12.2015. godine iznose 45.774 KM. Nabavka autoguma je vršena od dobavljača "Guma M" na osnovu okvirnog sporazuma koji je istekao 05.09.2015. godine. Uprava je već tri puta poništila postupak nabavke autoguma jer nijedna od primljenih ponuda nije bila prihvatljiva.

Preporučujemo da se ubuduće preispitaju razlozi poništavanja i ponavljanja postupaka nabavki i posveti više pažnje sastavljanju tenderske dokumentacije u pogledu tehničke specifikacije i kvalifikacionih kriterija.

9. Prihodi

Uprava je planirala prihode u 2015. godini u iznosu od 25.570.000 KM. Ukupno ostvareni prihodi Uprave s 31.12.2015. godine iznose 26.750.966 KM ili 105% od ukupno planiranog iznosa. Struktura ostvarenih prihoda sastoji se od prihoda od iznajmljivanja prostora na GP u iznosu od 269.226 KM, naknada troškova štampanja i kupovine poreznih i kontrolnih markica u iznosu od 2.905,772 KM, takse u iznosu od 23.541.039 KM, ostali prihodi u iznosu od 19.633 KM i primici od prodaje stalnih sredstava od 15.298 KM.

U pogledu praćenja realizacija prihoda, odnosno kontrole naplate istih, Uprava ima obavezu primjenjivati Uputstvo koje je donijelo MFT. Međutim, zbog velike disperzije naplatnih tačaka i načina na koji se vrši naplata prihoda (posebno taksi koje predstavljaju najznačajniji dio prihoda Uprave) u Upravi se ne vrši periodično sravnjenje prihoda na način da se kompariraju uplate u Glavnu knjigu i dokumentacija vezana za uplate. S obzirom na to da je revizija posljednje dvije godine potencirala ovo pitanje, postojale su inicijative i pokušaji da Uprava kreira sistem praćenja koji bi bio informatički podržan. Međutim, pored svih aktivnosti nije došlo do realizacije rješenja koje bi omogućilo kontrolu naplate prihoda.

Preporučujemo da se nastave aktivnosti u cilju rješavanja problema praćenja odnosno kontrole naplate prihoda. U tom smislu bilo bi korisno sačiniti pisanu analizu postojećeg stanja, zahtjeva koji se pred Upravu postavljaju u pogledu praćenja i kontrole naplate prihoda kao i mogućih rješenja za nadilaženje postojećeg stanja te s MFT-om doći do kvalitetnog i zadovoljavajućeg rješenja.

Prihodi od iznajmljivanja prostora na GP: Planirani prihodi od iznajmljivanja prostora na GP za 2015. godinu su iznosili 120.000 KM, dok su sa 31.12.2015. godine ostvareni u iznosu od 191.878 KM. Uvidom u analitičku karticu konta 131391 – Ostala potraživanja i 391311 – Ostala razgraničenja, konstatovana su potraživanja prema pravnim osobama u ukupnom iznosu od 101.892,11 KM. Pritom se na RC Banja Luka odnosi 52.974,95 KM, RC Mostar 10.923,38 KM, RC Tuzla 37.780,86 KM i SU 212,92 KM. Sadržaj ugovora sa zakupoprimcima provjeravali smo na osnovu uzorka od više ugovora po lokacijama. Konstatovano je da je u svim ugovorima predviđeno osiguranje bankarske garancije od zakupoprimca na godišnji iznos zakupnine. Prema dostavljenim dokumentima određeni broj zakupodavaca nije dostavio bankarsku garanciju. Naime, smisao ugovorenih bankarskih garancija je u tome da se onemogući da zakupoprimci dođu u zakašnjenje odnosno da uredno ne izvršavaju ugovorene obaveze.

Preporučujemo da u pogledu osiguranja bankarskih garancija Uprava dosljedno primjenjuje odredbe zaključenih ugovora sa zakupoprimcima.

Prihodi od štampanja akciznih i kontrolnih markica: Planirani su troškovi štampanja i kupovine poreznih i kontrolnih markica u iznosu od 3.600.000 KM, a isti su s 31.12.2015. ostvareni u iznosu od 2.905.772 KM. Utvrdili smo da štampanje akciznih i kontrolnih markica i dalje vrši dobavljač GRAFOTISAK d.o.o. Grude s kojim Uprava ima potpisan jednogodišnji ugovor o vršenju usluga štampanja i isporuke akciznih markica za obilježavanje duhanskih prerađevina, alkoholnih pića, voćne prirodne rakije, kafe i vina koje se stavljaju u promet na području BiH i/ili uvoze u BiH, broj: : 01-16-13-25-489-3/15 od 09.11.2015. godine. Jedinična cijena štampanja akciznih markica za obilježavanje duhanskih prerađevina je 0,00496 KM bez PDV-a, za obilježavanje kafe je 0,01328 KM bez PDV-a i za alkoholna pića, voćnu rakiju i vino je 0,01328 bez PDV-a.

Prema dobijenim informacijama u Upravi nije uspostavljen cjelovit i efikasan sistem kontrole opticaja štampanih akciznih i kontrolnih markica na tržištu u odnosu na štampane akcizne i kontrolne markice po zahtjevu Uprave.

Sugerišemo jačanje sistema internih kontrola u ovom području te smatramo kako bi kontrolne postupke trebalo kreirati na način da se u kontinuitetu vrši provjera jesu li markice koje su identifikovane na tržištu evidentirane u Upravi kroz fakture dobavljača koji vrši štampanje istih. Nadalje, iako aktivnosti štampanja akciznih i kontrolnih markica podrazumijevaju zadovoljavanje visokih kriterija, preporučuje se Upravi da razmotri i izvrši analizu tržišta s ciljem stvaranja konkurencije po ovom pitanju.

Primici od prodaje stalnih sredstava: Primici od prodaje službenih vozila su ostvareni u iznosu od 14.793 KM i to za prodaju 12 vozila u RC Banja Luka (9 vozila) i RC Tuzla (3). Stalna sredstva prodana su putem komisije na javnoj licitaciji putem zatvorenih ponuda na osnovu Odluka direktora o prodaji službenih motornih vozila. Prilikom prodaje vozila nije prethodno vršena procjena vrijednosti kroz angažovanje vanjskog eksperta, već je Komisija za prodaju službenih motornih vozila vršila procjenu na osnovu kataloških vrijednosti.

10. Ostalo

10.1 Upravni odbor Uprave za indirektno oporezivanje

Status UO Uprave: Zakonom o sistemu indirektnog oporezivanja u BiH uspostavljen je Upravni odbor Uprave. Upravni odbor je organ koji nadzire rad Uprave i koji je odgovoran direktno Vijeću ministara BiH. Upravni odbor je nadležan za utvrđivanje prijedloga politike indirektnog oporezivanja, on definiše strateške ciljeve i odobrava godišnji plan rada i budžet Uprave, podzakonske akte i ostale provedbene propise koje priprema Uprava.

Upravni odbor sastoji se od šest članova. Članovi odbora su ministar finansija i trezora BiH, ministri finansija FBiH i RS i tri stručnjaka za indirektno oporezivanje. Svi ministri su članovi Odbora po službenoj dužnosti, a po jednog stručnog člana imenuju Vijeće ministara BiH i Vlade FBiH i RS. Predstavnik Brčko distrikta i predstavnik Centralne banke BiH imaju status promatrača u Odboru. Mandat članova Odbora je pet godina. **Prema Zakonu o sistemu indirektnog oporezivanja Upravni odbor je pravna osoba – a čiji status kao takav još uvijek nije regulisan u skladu s članom 15. spomenutog Zakona i Zakona o registraciji pravnih osoba koje osnivaju institucije Bosne i Hercegovine.** Nadalje, utvrdili smo kako je Ministarstvo pravde BiH izdalo Rješenje o izradi pečata Upravnom odboru Uprave za indirektno oporezivanje BiH iz Mostara (broj UP08-07-11-608/09 od 29.04.2009. godine).

Ponovo preporučujemo što žurnije regulisanje pravnog statusa Upravnog odbora Uprave, budući da nastavak rada u neregulisanom statusu može imati negativne posljedice.

Ukupno odobrena sredstva za Upravni odbor u okviru budžeta Uprave za 2015. godinu iznose 648.000KM, a ista su realizovana u iznosu od 597.312 KM ili 92% u odnosu na odobrena sredstva. Najznačajniji izdaci se odnose na: ugovorene usluge 321.365 KM u

okviru kojih se na neto naknade članovima Upravnog odbora odnosi 230.701 KM, bruto plaće i naknade (247.078 KM) i naknade troškova zaposlenih 24.508 KM.

Bruto plaće i naknade plaća (247.078 KM): Ukupno ostvarene bruto plaće i naknade iz plaća za zaposlene pri Upravnom odboru Uprave sa 31.12.2015. godine iznose 247.078 KM. Sa 31.12.2015. godine pri Upravnom odboru je bilo zaposleno sedam osoba (rukovodilac ureda predsjedavajućeg UO, tri rukovodioca odjela, stručni savjetnik, makroekonomista te stručni savjetnik analitičar – dva izvršioca).

Ugovori o djelu (7.200 KM): Na kontu ugovora o djelu knjižena je mjesečna naknada od 600 KM odnosno godišnja 7.200 KM koja se isplaćuje portparolu UO Uprave. Odluku o imenovanju portparola UO Uprave donio je Upravni odbor 31.08.2012. godine i ista se primjenjuje od 01.07.2012. godine. Odlukom je samo definisan početak angažovanja i iznos naknade. Nije definisan rok na koji je portparol UO Uprave angažovan kao ni obaveza izvještavanja o obavljenim poslovima. S druge strane, Pravilnikom o unutrašnjoj strukturi i sistematizaciji radnih mjesta organizacionih jedinica Upravnog odbora Uprave (2008. godina) i Pravilnikom o izmjeni istog (2012. godina) definisana je struktura, broj izvršilaca, obim poslova i uslovi za obavljanje poslova u osnovnim organizacionim jedinicama UO Uprave. Mjesto portparola nije predviđeno navedenim Pravilnikom, dok su poslovi koordinacije odnosa predsjedavajućeg s medijima i javnošću predviđeni pod radnim mjestom stručnog savjetnika, a kasnije rukovodioca Ureda predsjedavajućeg UO Uprave, koje je i popunjeno. Uzimajući u obzir navedeno, tokom obavljanja revizije nismo se mogli uvjeriti u opravdanost angažovanja portparola u UO Uprave.

Ponovo ističemo da angažovanje po ugovorima o djelu treba koristiti u izuzetnim okolnostima, za konkretne poslove i za poslove koji, po svom opisu, ne spadaju u redovne poslove. Također napominjemo da sama odluka na osnovu koje se vrši obračun i isplata naknade izvršiocu nije relevantan dokaz da su postojale opravdane potrebe za takvim angažovanjem.

Izdaci za rad Upravnog i Nadzornog odbora i drugih tijela (230.701 KM): U skladu s odlukom, visina mjesečne naknade za člana iz reda stručnjaka iznosi 3.200 KM, za entitetske ministre po 2.080 KM, za predsjedavajućeg UO naknada iznosi 2.288 KM, za promatrače u UO iz CB i BD po 1.600 KM. Ukupne neto isplate (13 članova UO budući da su dio godine isplate vršene starom, a dio novom sazivu UO Uprave), sa 31.12.2015. godine po ovim naknadama su iznosile **230.701 KM**. Održano je osam sjednica.

Isplata naknada članovima i promatračima u UO Uprave u toku 2015. godine nije se promijenila niti su vršene bilo kakve korekcije, već su isplate vršene na osnovu Odluke o utvrđivanju visine naknade članovima Upravnog odbora Uprave i promatrača iz 2012. godine. Zakonom o dopunama Zakona o plaćama i naknadama u institucijama BiH od 10.11.2015. godine, dopunom člana 39. Zakona određeno je, između ostalog, da ukupna naknada članu Upravnog odbora, nadzornog i drugog radnog tijela može iznositi maksimalno do visine 12 mjesečnih naknada (12x475,69 KM) te da se ona ne može prekoračiti ni učestvovanjem u radu više i/ili različitih radnih tijela. Utvrđena mjesečna naknada za rad može iznositi maksimalno do visine osnovice za obračun plaće zaposlenim u institucijama BiH. Izuzetak čine članovi UO visokoškolskih ustanova (napominjemo kako UO Uprave nije naveden u izuzetku). Također, institucije BiH su bile dužne u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu spomenutog Zakona usaglasiti svoje podzakonske akte sa članom 39. Zakona.

U decembru 2015. godine izvršena je isplata članovima Upravnog odbora, naknada na osnovu Odluke iz 2012. godine, te je za osam članova UO izvršena isplata, naknada za

rad u Upravnom odboru, u neto iznosu od 19.248 KM, iako nije donesen podzakonski akt. Kako smo obaviješteni u toku obavljanja završne revizije u Upravi, Upravni odbor nije izvršio usklađivanje internog akta sa spomenutim Zakonom i obustavljene su isplate naknada u 2016. godini do daljnjeg.

Preporučujemo UO Uprave da naknade članovima reguliše u skladu sa zakonskom regulativom.

Revizija prikupljanja i raspodjele prihoda: Ponovo smo utvrdili odsustvo aktivnosti Upravnog odbora Uprave po pitanju angažovanja usluga eksterne revizije za revidiranje prikupljanja i raspodjele prihoda s Jedinštenog računa Uprave. Napominjemo da se u toku 2015. godine prikupilo 6,354 milijardi KM na JRT, a da navedena sredstva nisu bila predmetom revizije. Posljednja revizija prikupljanja i raspodjele prihoda sa Jedinštenog računa Uprave izvršena je za 2009. godinu, što, po mišljenju revizije, nije dobra praksa i generiše čitav niz manjkavosti. Ukazujemo kako ovakvo stanje, u kojem dugi niz godina nije vršena eksterna revizija prikupljanja i raspodjele prihoda, podgrijava i medijske natpise u javnosti o pitanju pravednosti i transparentnosti poravnanja između korisnika raspodjele prikupljenih prihoda. Ovom prilikom naglašavamo činjenicu kako je Pravilnikom o izračunu koeficijenata doznačavanja entitetima¹² propisana eksterna revizija (član 2. stav (3) – Principi raspodjele indirektnih poreza¹³ i član 14. stav (1) i (3) – Postupak odobravanja¹⁴).

Ponovo preporučujemo Upravnom odboru Uprave da žurno uzme u razmatranje pitanje revizije prikupljanja i raspodjele sredstava sa Jedinštenog računa Uprave, s obzirom na to da se radi o izuzetno značajnim finansijskim sredstvima. Nadalje, mišljenja smo kako bi trebalo dosljedno provoditi usvojeni Pravilnik o izračunu koeficijenata doznačavanja entitetima, koji jasno reguliše problematiku eksterne revizije prikupljanja i raspodjele prihoda.

Napominjemo kako se navedene preporuke odnose na UO Uprave te je za njihovu realizaciju UO isključivo i nadležan.

10.3 Problematika oduzete robe¹⁵

Tokom revizije utvrdili smo kako se po pitanju oduzete robe i načina raspolaganja istom nije apsolutno ništa konkretno uradilo već dugi niz godina. Napominjemo kako je, uslijed uočenog odsustva sistemskog uređenja ove oblasti, Ured izvršio i reviziju učinka date problematike, međutim, ni po ovom izvještaju nije ništa konkretno urađeno. Postojeći pravni okvir koji je u nadležnosti Vijeća ministara, Upravnog odbora Uprave i rukovodstva Uprave, te uspostavljene prakse i aktivnosti ostalih institucija uključenih u proces, prema mišljenju revizije, nisu u funkciji učinkovitog upravljanja oduzetom carinskom robom te je krajnje vrijeme za preduzimanje odgovarajućih aktivnosti.

¹² Službeni glasnik BiH, broj 44/03, 52/04, 34/07 i 04/08

¹³ Upravni odbor, nakon što odobri izvještaj o eksternoj reviziji, donosi posebnu odluku o konačnom poravnanju između korisnika raspodjele.

¹⁴ (1) Eksterna revizija iz člana 2. stav (3) utvrđuje prijedlog konačnog poravnanja prema metodologiji iz člana 13. ovog Pravilnika.

(3) Po prihvatanju izvještaja eksterne revizije, koji uključuje i prijedlog iz stava (2) ovog člana, Upravni odbor donosi odluku o konačnom poravnanju.

¹⁵ Napominjemo kako je urađena revizija učinka na temu "Upravljanje robom oduzetom u carinskim postupcima" - nalazi, zaključci i preporuke su dostupni na web stranici Ureda za reviziju institucija BiH – www.revizija.gov.ba.

Glavni problemi s oduzetom robom su i dalje: dugotrajnost sudskih sporova, pitanje raspolaganja kvarljivom robom, zaštita intelektualnog vlasništva, uslovi održavanja, neregulisana pitanja prodaje oduzete robe, donacije – kako i na koji način postupati s istima. Poseban problem ističe se s oduzetim automobilima kojih je u 2015. godini na 15.3.2016. godine bilo ukupno 2.652 (veliki broj oduzetih automobila potpuno je uništen i devastiran).

Problemi s oduzetom robom godinama se samo gomilaju i usložnjavaju, bez adekvatnog i konkretnog suštinskog rješenja. S vremena na vrijeme ima određenih inicijativa, ali sve se to završi samo na pokušaju (uočena inertnost mnogih u procesu, postojeći provedbeni akti su neprecizni i ne daju jasna uputstva nosiocima aktivnosti u svim fazama procesa). Stanje s oduzetom robom stvara ogromne probleme i poteškoće, kao i trošenje značajnih budžetskih sredstava te povećava razne vrste rizika po upravljanju i raspolaganju istom.

Preporučujemo žurno i neodložno preduzimanje odgovarajućih aktivnosti putem nadležnih institucija (VM i UO Uprave) te donošenje jasnih i preciznih pravila i procedura za načine postupanja s oduzetom robom (postupanje s privremeno oduzetom robom, pravosnažno oduzeta roba, prodaja, doniranje – procedure i kriteriji, uništenje i slično). Naglašavamo kako je postojeće stanje s oduzetom robom i inertan i pasivan odnos nadležnih institucija nedopustiv i krajnje neodgovoran, što ima nesagledive posljedice za cjelokupno poslovanje Uprave, kao i za budžet institucije.

10.4. Prinudna naplata

Postupak prinudne naplate je postupak koji se pokreće u svrhu prinudne naplate neplaćenih indirektnih poreza, ostalih prihoda i taksi koje dužnici nisu platili, a za koje je nadležna Uprava. U roku za prinudnu naplatu neplaćeni dugovi se naplaćuju prinudno iz cjelokupne imovine dužnika na osnovu indirektnih poreza, koji nije izmirio obaveze na osnovu indirektnih poreza u zakonski propisanom roku.

Postupak prinudne naplate počinje kada se dužniku uruči nalog za prinudnu naplatu. Ako dužnik ne plati iznos koji je naveden u nalogu za prinudnu naplatu u ostavljenom roku, Uprava nastavlja plijeniti dužnikovu imovinu, po načelu poštovanja proporcionalnosti i do iznosa koji je dovoljan da pokrije neplaćeni dug, zateznu kamatu koja se obračunava narednog dana od dana isteka roka za plaćanje do dana plaćanja duga, naknadni teret prinude i troškova prinudne naplate. Uprava je preduzimala određene mjere u postupku prinudne naplate, međutim uočeni su i određeni propusti koji uređuju ovu oblast. Prema navodima Uprave, propusti se odnose na nedostatke u propisima koji regulišu postupak prodaje zaplijenjene nepokretne imovine kao i prodaje zaplijenjenih vrijednosnih papira. **Ukupan dug na osnovu PDV-a** sa 31.12.2015. godine iznosi **430.4 mil. KM**, od čega se najveći dio duga, odnosno 79,65% odnosi na dug po PDV prijavi. U odnosu na 2014. godinu evidentno je povećanje naplate duga po PDV prijavi za 1,59% odnosno za 33,9 miliona KM.

Dug na osnovu akcize za koji je automatski pokrenut postupak prinudne naplate na 31.12.2015. godine iznosi 10,7 mil. KM, od čega je u 2015. godini pokrenut postupak prinudne naplate za iznos od 7.4 mil. KM.

Ukupan dug fizičkih i pravnih osoba iz carinskog postupka na 31.12.2015. godine za koji je pokrenut postupak prinudne naplate iznosi 26,2 mil. KM, od čega je u 2015. godini pokrenut postupak naplate za dug iz carinskog postupka u iznosu od 6,1 mil. KM i naplaćen iznos od 1.1 mil. KM.

Dug na osnovu terminala na 31.12.2015. iznosi 4,1 mil. KM i manji je u odnosu na dug na 31.12.2014. za 342.492 KM. U toku 2015. godine pokrenut je postupak prinudne

naplate za dug na osnovu terminala u iznosu od 346.890 od čega je naplaćen iznos od 10.960.638 KM.

Potrebno je unaprijediti propise kojima se uređuje postupak prinudne naplate. Također je nužno problemu prinudne naplate pristupiti proaktivno u svakom trenutku, a prema dužnicima blagovremeno reagovati.

10.5. Sudski sporovi

Kada su u pitanju sudski sporovi pred nadležnim sudovima, a u kojima se kao strana pojavljuje Uprava, postupanje u vezi s istima, a u okviru svojih ovlaštenja, vrši Odjel za pravne poslove – Odsjek za normativno-pravne poslove. Tokom 2015. godine pokrenuto je devet sporova protiv Uprave. Šest sporova ima za osnovu poništenje rješenja disciplinske komisije, a po kojem tužilac zahtijeva vraćanje na rad, te isplatu novčanih potraživanja na osnovu rada za period trajanja suspenzije, odnosno prekida radnog odnosa sa zakonskim zateznim kamatama.

Postupanje Uprave kada su u pitanju parnice je efikasnije, povećan je broj predmeta ishodovanih u korist Uprave. U 2015. godini pokrenuto je osam parnica u kojima je Uprava tužena strana, a ukupna vrijednost potencijalnih obaveza iznosi 3.383.987,39 KM. Revizija je metodom uzorkovanja izvršila uvid u tri predmeta po kojima su pokrenute parnice. Parnične radnje izvršene od strane Uprave su pravovremene i sadrže potrebne dokazne materijale.

Dva predmeta, od preuzeta tri, su u neposrednoj vezi, a tiču se naknade štete prema pravnoj osobi (v.sp. 3.252.195,61KM) odnosno naknada štete i nematerijalne štete prema fizičkoj osobi – direktoru društva (v.sp. 79.200,00KM). Oba postupka su pokrenuta nakon pravomoćne presude Suda BiH, a kojom se fizička osoba (direktor društva) oslobađa krivnje za utaju poreza, a na osnovu instituta *ne bis in idem* (*ne dva puta o istom*).

Kada su u pitanju sporovi po osnovu rada, najviši utuženi iznos u 2015. godini je 35.000,00KM, a najniži 10.000,00 KM. U pet, od ukupno devet, pokrenutih parnica nije naveden utuženi iznos te nije moguće precizno utvrditi zbir tužbenih zahtjeva po ovom osnovu. Imajući u vidu da su rješenja disciplinske komisije poništena, nije bilo osnova za pokretanje postupka.

Rukovodstvo institucije treba nastaviti pružati podršku Odjelu za pravne poslove – Odsjek za normativno-pravne poslove. Rad Odsjeka i dalje treba da predstavlja jedan od prioriteta u cilju smanjenja rizika od izgubljenih sporova, a time i budžetskih sredstava. Imajući u vidu specifičnost postupka, kao i posljedice koje isti može proizvesti, disciplinskom postupku bi trebala prethoditi detaljna analiza i procjena situacije, čime bi se smanjio rizik od pokretanja postupka bez osnova, a u konačnici i šteta po instituciju.

Suspenzija zaposlenika Uprave: Određeni broj zaposlenih osoba Uprave je suspendiran u skladu s Pravilnikom o disciplinskoj i materijalnoj odgovornosti zaposlenih u Upravi. Zaključno sa 31.12.2015. godine Uprava je primjenom Pravilnika suspendovala 47 zaposlenika. Osobe su suspendovane primjenom člana 18. st. (1) tačke a) – traženje ili primanje bilo kakve dobiti, koristi ili usluge, direktno i indirektno osim onih koje su određene zakonom ili podzakonskim aktom, te tačke d) – postupanje suprotno zakonu i drugim propisima prilikom obavljanja službene dužnosti; odnosno, člana 23. – svaka radnja ili propuštanje radnje za koju postoji osnova sumnje da predstavlja krivično djelo

izvršeno na radu ili u vezi s radom. Prema dostavljenoj tabeli, suspendovani zaposlenici su u pritvoru i/ili je protiv njih podignuta optužnica.

Revizija je mišljenja kako je broj suspendovanih osoba značajan te u tom smislu preporučuje da jedan od primarnih zadataka Uprave treba da bude jačanje sistema internih kontrola čime bi se smanjio rizik od protivpravnog postupanja zaposlenika. Također, potrebno je razmotriti mehanizme odvracanja od protuzakonitih postupaka zaposlenika.

Isplata po tužbenom zahtjevu: Kompanija „HIT-HOD COMPANY“ d.o.o. Laktaši tužila je Upravu radi naknade štete. Parnica je pokrenuta tužbom 2010. godine. Nakon provedenog prvostepenog i drugostepenog postupka, te izvršenja, tužiocu je 31.12.2015. godine isplaćeno 3.194.743,05 KM. Predmet je trenutno na apelaciji. Napominjemo kako će navedeni predmet biti detaljnije obrađen u konsolidovanom izvještaju za 2015. godinu, s obzirom na to da se ovakve transakcije obavljaju u okviru Direktnih transfera sa Jedinstvenog računa trezora.

Revizija je mišljenja da je potrebno temeljito analizirati ulogu i odgovornosti Uprave po pitanju datog predmeta kako bi se utvrdio uzrok, odnosno potencijalne slabosti koje su dovele do ovakve parnice i gubitaka na osnovu istih.

11. Korespondencija

Uprava je u ostavljenom roku dostavila komentare na Nacrt izvješća o reviziji za 2015. godinu. Po našem mišljenju, većinom komentara daju se obrazloženja za određena postupanja i navodi se složenost okolnosti u kojima funkcionira Uprava. Na temelju dostavljenih komentara, u smislu dodatnog pojašnjenja i radi boljeg razumijevanja teksta, izvršili smo određene manje korekcije u tekstu. Odgovor na komentare na Nacrt izvješća o reviziji je dostavljen rukovodstvu Uprave uz konačno Izvješće o reviziji za 2015. godinu.

Upravni odbor Uprave nije dostavio komentare na Nacrt izvješća o reviziji za 2015. godinu, iako je i Upravnom odboru isti zasebno dostavljen, uz mogućnost dostavljanja komentara.

**Rukovodilac Odjela za
finansijsku reviziju, rukovoditelj
tima**

Miro Galić, viši revizor, v.r.

Članovi tima za finansijsku reviziju:

Nedžad Hajtić, viši revizor, v.r.

Nataša Timotija, viši revizor, v.r.

Nevena Bugarin, revizor, v.r.

Lutvija Šrndić, revizor, v.r.

Slaviša Vuković, IT revizor, v.r.

**Rukovodilac Odjela za
razvoj, metodologiju i
kontrolu kvaliteta**

Dragoljub Kovinčić, viši
revizor, v.r.

III PRILOG

FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI I IZJAVA O ODGOVORNOSTIMA

Pregled rashoda budžeta za 2015. godinu

Naziv institucije: Uprava za indirektno oporezivanje

Tabela I

Opis	Odobreni budžet	Usklađivanja budžeta	Ukupni budžet (2+3)	Izvršenje budžeta	Indeks 5/4
1	2	3	4	5	6
1. Tekući izdaci	81.278.000	3.345	81.281.345	81.138.403	100
Bruto plaće i naknade	58.241.000	1.400.000	59.641.000	59.640.649	100
Naknade troškova zaposlenih	9.680.000	80.000	9.760.000	9.759.750	100
Putni troškovi	319.000	42.867	361.867	361.217	100
Izdaci telefonskih i pošt. usluga	1.834.000	-249.922	1.584.078	1.582.965	100
Izdaci za energiju i kom. usluge	2.010.000	-80.000	1.930.000	1.929.983	100
Nabavka materijala	1.626.000	-180.000	1.446.000	1.445.522	100
Izdaci za usl. prijevoza i goriva	900.000	-180.000	720.000	662.483	92
Unajmljivanje imovine i opreme	1.396.000	-29.600	1.366.400	1.340.923	98
Izdaci za tekuće održavanje	1.000.000	-150.000	850.000	840.799	99
Izdaci za osiguranje	185.000	0	185.000	181.833	98
Ugovorene i druge posebne usluge	4.087.000	-650.000	3.437.000	3.392.279	99
2. Kapitalni izdaci	1.140.088	0	1.140.088	979.051	86
Nabavka zemljišta			0		
Nabavka građevina	88		88		0
Nabavka opreme	897.000		897.000	747.391	83
Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	243.000		243.000	231.660	95
Rekonstrukcija i invest. održavanje			0		
3. Tekući grantovi	0	0	0	0	
			0		
			0		
4. Višegodišnja kapitalna ulaganja	14.029.912	55.828.716	69.858.628	18.491.088	26
Nabavka zemljišta		152.000	152.000	151.896	100
Nabavka građevina	7.659.912	45.476.701	53.136.613	7.991.641	15
Nabavka opreme	3.520.000	818.659	4.338.659	1.491.561	
Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	2.850.000	8.764.600	11.614.600	8.758.455	75
Rekonstrukcija i invest. održavanje		616.756	616.756	97.535	16
5. Novčane donacije	0	0	0	0	
			0		
Ukupno (1+2+3+4+5)	96.448.000	55.832.061	152.280.061	100.608.541	66

Rukovodstvo je Pregled rashoda budžeta po ekonomskim kategorijama odobrilo _____ 2016. godine.

Direktor: Dr. Miro Džakula

Bilans stanja na 31.12.2015. godine

Naziv institucije: Uprava za indirektno oporezivanje

Tabela II

Opis	31.12.2014.	31.12.2015.	Indeks 3/2
1	2	3	4
1. Gotovina, krat. potraživanja, razgraničenja i zalihe	2.645.865	339.326	13
Novčana sredstva	43.592	42.224	97
Kratkoročna potraživanja	2.602.273	297.101	11
Kratkoročni plasmani			
Interni finansijski odnosi			
Zalihe			
Kratkoročna razgraničenja			
2. Stalna sredstva	0	0	
Stalna sredstva	76.689.440	96.828.315	126
Ispravka vrijednosti	19.667.297	24.090.438	122
Neotpisana vrijednost stalnih sredstava			
Dugoročni plasmani			
Dugoročna razgraničenja			
UKUPNO AKTIVA (1+2)	2.645.865	339.326	13

3. Kratkoročne obaveze i razgraničenja	24.059.118	10.424.750	43
Kratkoročne tekuće obaveze	16.285.111	3.369.032	21
Kratkoročni krediti i zajmovi			
Obaveze prema zaposlenima	6.331.556	5.848.779	92
Interni finansijski odnosi			
Kratkoročna razgraničenja	1.442.450	1.206.940	84
4. Dugoročne obaveze i razgraničenja	0	0	
Dugoročni krediti i zajmovi			
Ostale dugoročne obaveze			
Dugoročna razgraničenja			
5. Izvori sredstava	57.022.143	72.737.876	128
Izvori sredstava	57.022.143	72.737.876	128
Ostali izvori sredstava			
Neraspoređeni višak prihoda/rashoda			

UKUPNO PASIVA (3+4+5)	81.081.261	83.162.627	103
------------------------------	-------------------	-------------------	------------

Napomena: Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija Bosne i Hercegovine, čl.10. stav 4, napomenuto je da bilans stanja budžetskih korisnika **neće biti uravnotežen** (aktiva jednaka pasivi) zbog programski uspostavljenog sistema Glavne knjige, dok će bilans stanja koji radi Ministarstvo finansija i trezora na nivou Budžeta institucija Bosne i Hercegovine za tekuću godinu biti uravnotežen.

Rukovodstvo je Bilans stanja odobrilo _____ 2016. godine.

Direktor:
Dr. Miro Džakula

Izjava o odgovornostima rukovodstva

Međunarodni standard vrhovnih revizionih institucija (ISSAI 1580) predviđa da revizor treba dobiti odgovarajuću izjavu od rukovodstva institucije kao dokaz da rukovodstvo priznaje svoju odgovornost za objektivno prikazivanje finansijskih izvještaja saglasno mjerodavnom okviru finansijskog izvještavanja te da je odobrilo finansijske izvještaje.

Rukovodstvo **Uprave za indirektno oporezivanje Bosne i Hercegovine** (u daljem tekstu: Uprava) dužno je osigurati da finansijski izvještaji za 2015. godinu budu izrađeni u skladu sa Zakonom o finansiranju institucija BiH (Službeni glasnik BiH broj 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13), Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija BiH (Službeni glasnik BiH broj 25/15) i Pravilnikom o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH (protokol Ministarstva finansija i trezora BiH broj 01-08-02-1-1515-1/15 od 04.02.2015. godine). Rukovodstvo je također obavezno postupati u skladu sa Zakonom o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2015. godinu (Službeni glasnik BiH broj 40/15) i pratećim uputstvima, pojašnjenjima i smjernicama koje donosi Ministarstvo finansija i trezora BiH, kao i ostalim zakonima u Bosni i Hercegovini, tako da finansijski izvještaji daju fer i istinit prikaz finansijskog stanja Uprave.

Pri sastavljanju takvih finansijskih izvještaja odgovornosti rukovodstva obuhvaćaju garancije:

- da je osmišljen i da se primjenjuje i održava sistem internih kontrola koji je relevantan za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja;
- da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze;
- da finansijski izvještaji sadrže sve relevantne podatke i analize izvršenja budžeta, kao i podatke o sistemu internih kontrola i realizaciji preporuka revizije;
- da se u poslovanju primjenjuju važeći zakonski i drugi relevantni propisi.

Rukovodstvo je također odgovorno za čuvanje imovine i resursa od gubitaka, kao i za preduzimanje odgovarajućih mjera kako bi se spriječile i otkrile pronevjere i ostale nezakonitosti.

Direktor:

Miro Džakula